

TARİHSEVER ÇOCUK

Aşiretten Beyliğe

OSMAN GAZİ

İSMAİL BİLGİN

OSMAN GAZİ

Aşiretten Beyliğe

İsmail Bilgin

Aşiretten Beyliğe

OSMAN GAZİ

ISBN: 978-605-279-240-7

Genel Yayın Yönetmeni: Melike Günyüz

Yazan: İsmail Bilgin

Resimleyen: İbrahim Çiftçi

Yayın Koordinatörü: Zeynep Gülsüm Sağlam

Editör: Erdem Yayın Grubu

Grafik Tasarım: Ayşe Adaş

Kapak Resmi: Elif Yemenici

© 2018, Erdem Yayınları Tic. AŞ

Tüm yayın hakları saklıdır. Tanıtım için yapılacak
kısa alıntılar dışında, yayıncının yazılı izni olmaksızın
hiçbir yolla çoğaltılamaz ve kullanılamaz.

İstanbul, 2020

ERDEM YAYINLARI TİC. AŞ

Başak Mah. Mevlana Celaleddini Rumi Cad. No: 26

Bodrum Kat 34480 Başakşehir/İstanbul

T: 0212 486 34 00 F: 0212 486 34 01

bilgi@erdemyayinlari.com.tr www.erdemyayinlari.com.tr

Yayıncı Sertifika Numarası: 40018

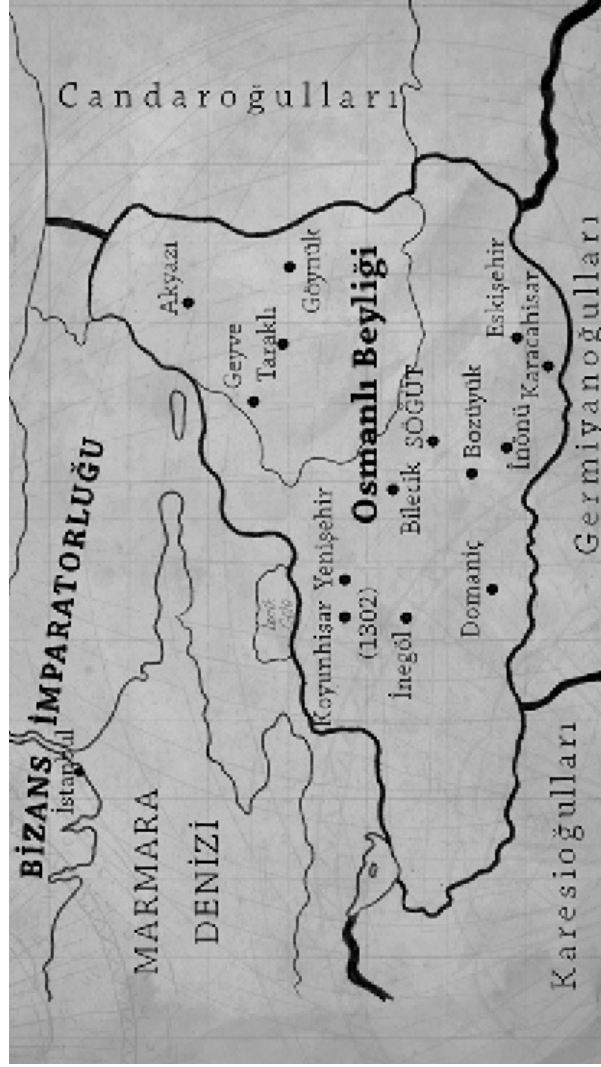
yazan
İsmail

resimleyen
İbrahim

OSMAN GAZİ

Aşiretten Beyliğe

BEY SEÇMEK ZORDUR

Kayıların acısı büyüktü. Kendilerini Söğüt’e getiren beyleri Ertuğrul Gazi vefat etmiş, Söğüt’te küçük bir tepe üzerine defnedilmişti. Oba beysiz kalmıştı. En kısa zamanda bey seçilmeliydi. Yapılacak işleri, onların zayıf duruma düşmesini bekleyen düşmanları vardı. Bu yüzden Kayılar “Acımız taze olsa da

yeni beyi tez zamanda seçmek gerek.” diyordu. Ancak bey kim olacaktı? Obanın ileri gelenleri Aksaşılar meclisi kimi bey olarak belirleyecekti? Bu sorular herkesin aklını kurcalıyordu.

Ertuğrul Gazi’nin kardeşı Dünder’in, obanın en tecrübelisi ve yaşlısı olarak kendisinin seçileceğine inancı tamdı. Ama bazen aklına yeğeni Osman geliyordu. Oba, ona *Kara Osman* diyordu. Sakalı, bıyıkları, kaşları, uzun kirpikleri hep karaydı. Omzuna dek dökülen saçları karaydı. Ancak ona “kara” lakabı esmer olmasından değil, cesur ve korkusuz olmasından ötürü takılmıştı. Gözünü budaktan sakınmazdı. Canını esirgemezdi. Dünder Bey, yeğeninin obanın gözünde büyük bir değeri olduğunu biliyordu. Ona göre diğer yeğenleri Gündüz Alp ve Savcı’nın, Osman’a kıyaslanınca bey olma şansları yoktu.

Obadakiler, Osman genç ve tecrübesiz olduğundan kendisini Kayı’nın yeni beyi olarak seçeceklerdi. Bu düşünce onu rahatlatıyordu. Beylik konusunda kendine güveni tamdı. Gereğini yapacaktı. Bu görevin üstesinden rahatlıkla gelebilirdi. Ya Osman? “Genç ve tecrübesiz. Tamam, düşman karşısında kuvvetli ama... Hayatın akışında zayıf. Aksaşılar onu seçmeyecektir. Evet, yeni bey ben olacağım.” diye düşündü.

Osman’ın ağabeyleri Gündüz Alp ve Savcı, beylik için hem kendilerini yeterli görmüyor hem de bu göreve Osman’ın daha layık olduğunu, ondaki atikliğın, cesaretin, kararlılığın obayı daha da büyüteceğine inanıyorlardı. “Babamız Ertuğrul Gazi’nin istediğı gibi daima batıya gidecek, güneş i kılavuz, yeryüzünü yol eyleyecek olan ve obayı da büyütecek olan Osman’dır.” diyorlardı. Beylik için sadece Osman ve amcası Dünder yarışacaktı. İkisine de obada saygı duyuluyordu. Bu farklılıklardan dolayı Aksaşılar meclisinde bey seçecek herkesin aklı karışıyordu.

Ertuğrul Bey ölünce obanın işlerini çekip çevirmek ve yapılacak işleri takip etmek Hayme Ana’ya kalmıştı. Beylik seçiminde Aksaşılar meclisine başkanlık edecekti. Yeni beyi ilk önce o tebrik edecek, bey tahtına oturtacaktı. Hayme Ana da heyecanlıydı. Elbette torununun seç ilmesini isterdi ama Aksaşılar kimi seçecekti? “Ya Dünder, bey olursa?.. Hayırlısı olsun bakalım.” dedi. “Ya Osman,

bey olursa?” diye de kendine sordu. “Her zaman onun yanında olur, ona yardım ederim. Osman deli doludur; onu yönlendirmek gerekir.” diye iç geçirdi Hayme Ana. Onun endişesi Ertuğrul Gazi’nin gösterdiği hedeften uzaklaşılmasıydı. “Ben buna izin vermem. Bizim hedefimiz bellidir. Daima Diyar-ı Rum’a doğru ilerlemek, devlet kurmak ve devletimizi büyütmek isteriz. Bu hedeften kim uzaklaşırsa karşısında beni bulur. İster bey olsun ister olmasın, Kayı’nın her ferdi bu hedefe yürümeli. Çok çalışmalı. Aksi hâlde kargaşanın eksik olmadığı bu topraklarda tutunamayız. Kök salamayız. Birliğimiz ve beraberliğimiz önemli. Birlik olan kuvvetlenir. Beraberlik içinde olan yücelir. Aksi hâlde huzursuzluk başlar. Dağılır, gideriz.”

Osman ise bey seçimine âdeta kayıtsız kalıyor, obadan uzaklaşıp av peşine düşüyordu. Sabah erkenden Aşkar’a atlıyor ve akşamın alacakaranlığında dönüyordu. Atının arkasında ya bir geyik ya da bir ceylan oluyordu. Bey olmak istemiyor gibi bir hâli vardı. Bu tavrını sezen Gündüz Alp ve Savcı, ona şöyle dediler:

– Osman kardeşimiz... Beylik seçimi var. Lakin sen bunu umursamıyorsun. Kaldı ki bizler senin adına beylik yarışından çekileceğiz. Diğer aday da amcamız Dünder olacak gibi. İsteriz ki bey sen ol. Obanın başına geç. Bu obayı atamızın, babamızın gösterdiği hedefe götür. Ancak sen...

Osman burada sözü kesti ve sert bir şekilde,

– Ancak benim avla oyalandığımı söyleyeceksiniz değil mi? Aksaçlılar kimi seçerse başımın üstünde yeri var. Gene elimden geleni yaparım. Ayrıca beni bey olarak seçerlerse obanın neye ihtiyacı olduğunu bilirim. Obayı nereye götüreceğimi de iyi bilirim. Lakin ilk önce adaylığımı Dünder amcam açıklasın derim. Sonra da ben açıklarım. Şunu iyi biliniz ki bey olayım diye yanıp tutuşmam. Fakat görevden kaçmam, elimden geleni yaparım. Söyleyeceklerim bu kadar.

Bu konuşma üzerine Gündüz Alp ve Savcı bir şey diyemedi. Osman ise atını

kasırğa gibi tepelere sürdü.

Dündar ertesi gün Hayme Ana'nın huzuruna varıp adaylığını açıkladı. Gelen baskılar üzerine Osman da anasının huzuruna çıkıp,

– Ben de bey olmak isterim. Üstelik ağabeylerim bey ben olayım diye adaylıktan çekildiler, dedi.

Bu sözler tez zamanda Dündar'ın kulağına gitti. “Bak sen! Demek ki Osman'ın bey olması için ellerinden geleni yapıyorlar ama Aksaçlılar beni seçecekler. Onlar tecrübeyi tercih ederler. Osman ise benim beyliğimde ancak alpbaşı olarak görev yapar.” dedi. Dudaklarına tatlı bir tebessüm yayıldı. Bir iki kez mırıldandı: “Dündar Bey. Dündar Bey... Kulağa hoş geliyor.” dedi. Güldü.

* * *

Büyük gün gelmişti. Bey seçimi yapılacaktı. Aksaçlılardan oluşan yirmi kişilik bir grup Hayme Ana'nın huzurunda toplanmıştı. İki aday, Osman ve amcası Dündar ayaktaydı. Derin bir sessizlikten sonra Hayme Ana:

– Kayı'nın, obanın ileri gelenleri... Aksaçlılar... Bugün beyimizi seçeceğiz. Herkesin olduğu gibi benim de bir oyum var. Kim en çok oy alırsa bey o olacak. Şimdi diyeceği olan varsa desin, bey seçildikten sonra konuşmak beyhude. Beye yardım edeceğiz. Her zaman yanında olacağız. Destek çıkacağız. Ancak bey olan da unutmamalı ki Ertuğrul Gazi'nin koyduğu hedeften ayrılırsa onu yola getirmesini iyi biliriz. Kayıların Aksaçlıları şunu iyi belleyin. Bizler Oğuz soyundanız. Obamız mutlaka büyümeli ve devlete dönüşmeli. Bu uğurda dinlenmek, yorulmak, yılmak yok, bunu iyi bilin. Diyeceklerim bu kadar. Şimdi beylik için Dündar ve Osman yarışacak. İlk önce Dündar için oylama yapılacak. Ardından da Osman için...

Aksaçlılar, iki adayın da olumlu ve olumsuz yanlarını düşünüyorlardı. Obayı kim büyütecekse onu seçmeyi tasarlıyorlardı. İşte o zaman Osman'ın atikliği, cengâverliği, cesurluğu ön plana çıkıyordu. Tecrübesizdi ama Hayme Ana ve Aksaçlılar ona yardımcı olurdu.

Kimisi de Dündar'ın bey olmasını istiyor, “Tecrübe önemlidir.” diyordu.

Seçime geçildi. Dündar'a dokuz oy, Osman'a ise 12 oy çıktı. Hayme Ana da

oyunu torunundan yana kullanmıştı. Sonuca Osman şaşırmadı ama Dünder'ın kendine gelmesi zor oldu; sonucu kabullenemiyordu. Bir şey diyemedi. Eli ayağına dolaştı. Hışım la dışarı çıkacaktı ki Hayme Ana'nın gürleyen sesi çadırda yankılandı:

– Dünder ağam! Yeni seçilen beyi tebrik etmeden nasıl gidersin? Üstelik izin istemeden huzurumdan nasıl ayrılırsın, töremiz böyle mi?

Dünder öfkeden kıpkırmızı kesildi. Hayme Ana'ya bir şey diyemedi.

Sonra yeğenine döndü:

– Beyliğin kutlu olsun Osman, dedi. Müsaade var mı, çıkabilir miyim, diye sordu.

– Çıkabilirsin.

Dünder çadırdan asık suratla çıktığında dışarıda heyecanla oylamanın sonucunu bekleyenler yeni beyin Osman olduğunu anladı. Sevinç sesleri bir anda ortalığı kapladı:

– Beyimiz Osman.

– Gayrı onun yanındayız!

– Obayı büyütecek.

– Devlet kuracak olan Osman'dır!

– Atası Ertuğrul Gazi'nin izinden o gidecektir.

– Yaşasın yeni beyimiz, yaşasın Osman!

– Osman cesur ve cengâverdir.

– Hey gidi hey! Osman başbuğdur, beydir!

– Gayrı güneşi kılavuz alacak olan, yeryüzünü bize yol eyleyecek Osman'dır.

– Şimdi tekfur lar düşünsün!

– Bizimle dost olanlara ne mutlu!

– Düşmanlarımızın ise vay hâline!

– Osman'ın yanındayız!

– Ona omuz vereceğiz!

Sözlerin biri bitiyor biri başlıyordu. Osman bu sesleri duymuyordu. Bambaşka bir âlemdeydi sanki. Hayme Ana torununa sevgiyle baktı. Sonra ayağa kalktı. O

kalkınca Aksaçlılar da kalktı. Hayme Ana, Ertuğrul Gazi'nin kılıcını ve brkünü aldı. Kılıcı Osman'ın beline taktı ve brkü de başına giydirdi.

– Hey oğul, dedi. Bundan sonra beysin. Atanın bu tahtı sana emanet. Emanete sahip çıkarsan ne âlâ... Çıkmazsan sana haddini bildiririz. Daima yanındayız, seninleyiz. Beyliğin hayırlı, uğurlu, kutlu olsun.

Osman ise babaannesinin elini büyük bir saygı ile öptü. Başındaki brkü belindeki kılıcı yokladı. Ardından haykırırcasına konuştu:

– Herkes bilsin! Şu Söğüt'ün dağları, taşları da duysun ve şahit olsun ki beyliğin gereğini yapacağım. Hedeflerim, hayallerim, ümitlerim atam Ertuğrul Gazi'minkine eş. Adaletli olmak gerektiğini ondan öğrendim. Kıl kadar adaletten ayrılmam. Ancak bilinsin ki öfkem de merhametim kadar keskin ve engin. Hak edene öfkemi, hak edene merhametimi esirgemem. Her şeyi oba için tartarım, kollarım ve düşünürüm. Bu böyle bilinsin. Beysem itaat isterim hem de tam itaat. Birlik, dirlik ve beraberlik dilerim. Devlet kurmak ve büyötmek isterim. Bu uğurda gereği yapıla... Diyeceklerim şimdilik bu kadar.

Aksağlıların her biri tek tek elini öptü ve dışarı çıktı. Seçimi heyecanla bekleyen annesi Halime Hatun'a sarıldı ve onun da elini öptü. Duasını aldı.

Kayı'nın beyi Osman seçilmişti. Yıl 1281'di. Yaşı yirmi üçtü...

OSMAN BEY KABINA SIĞMAZ

Ertuğrul Gazi, “Ne olursa olsun Şeyh Edebalı'yi kırma.” diyerek, hâlini hatırını sorması, yapabileceği bir şey olup olmadığını yoklaması için Osman'ı sık sık Eskişehir İtburnu'ndaki Şeyh Edebalı'ye yollardı. Babasının selamını ileten Osman, Edebalı'nin de selamını getirirdi.

Şeyh Edebalı Osman'ı cengâver bilirdi. Ancak onu toy¹ bulurdu. Yetişsin ve

bey olsun diye aklından geçirirdi. Osman'dan yana umutluydu ama o, beylikten uzak dururdu. Onun bey olduğunu duyunca sevindi.

– Osman bu yükün altından kalkar. Ancak onu bilemek, keskinleştirmek ve yönlendirmek gerekir. Çünkü Osman tecrübesiz, dedi.

Ziyaretine bu kez bey olarak gelen Osman'ı küçük, sade döşenmiş odasında kabul etti. Osman Şeyh Edebali'nin karşısında dizlerinin üstüne çökmüştü. Osman:

– Şeyhim sizi sever, sayarım. Obamızın ışıǵısınız, nasihatınızı almaya ve tavsiyenizi dinlemeye geldim.

Şeyh Edebali, Osman'a,

– Kalk, dedi.

Kayı'nın yeni beyi ayaǵa kalktı. Onun geniş ve kuvvetli omuzlarından tutan Şeyh Edebali tane tane, gönüllere işleyen sözlerini bir bir sıralamaya başladı:

Ey oǵul!

Beysin!

Bundan sonra öfke bize; uysallık sana... Güceniklik bize; katlanmak sana. Geçimsizlikler, çatışmalar, uyumsuzluklar, anlaşmazlıklar bize; adalet sana. Kötü göz, şom ağız, haksız yorum bize; bağışlama sana. Üşengeçlik bize; uyarmak, gayretlendirmek, şekillendirmek sana.

Ey oǵul!

Yükün ağır, işin çetin, gücün kula bağlı, Allah-u Teala yardımcın olsun. Beyliğini mübarek kılsın. Hakk yolunda hayırlı etsin. Işıǵını parıldatsın. Uzaklara iletsin. Sana yükünü taşıyacak güç, ayaǵını sürtmeyecek akıl ve kalp versin. Sen ve arkadaşlarınız kılıçla, bizim gibi dervişler de düşünce, fikir ve dualarla bize vaat edilenin önünü açmalısınız. Tikanıklığı temizlemeliyiz.

Oǵul!

Güçlü kuvvetli, akıllı ve kelamlısin. Ama bunları nerede ve nasıl kullanacağını bilmezsen sabah rüzgârlarında savrulur gidersin. Öfken ve nefsin bir olup aklını mağlup eder. Bunun için daima sabırlı, sebatkâr ve iradene sahip olasın. Sabır çok önemlidir. Bir bey sabretmesini bilmelidir. Vaktinden önce çiçek açmaz. Ham armut yenmez, yense bile boğazda kalır. Bilgisiz kılıç da tıpkı ham armut gibidir. Millet kendi irfanının içinde yaşasın. Ona sırt çevirme. Her zaman varlığını duy. Toplumu yöneten de diri tutan da bu irfandır. İnsanlar vardır şafak

vaktinde doğar lakin akşam ezanında ölürler. Dünya, senin gözlerinin gördüğü gibi büyük değildir. Bütün fethedilmemiş gizemler, bilinmeyenler, ancak senin fazilet ve adaletinle gün ışığına çıkacaktır. Ananı ve atanı say. Bil ki bereket büyüklerle beraberliktedir. Bu dünyada inancını kaybedersen yeşilken çorak olur, çöllere dönersin.

Oğul!

Açık sözlü ol! Her sözü üstüne alma! Gördün söyleme; bildin deme. Sevildiğin yere sık sık gidip gelme; muhabbetin ve itibarın zedelenir. Şu üç kişiye acı; cahiller arasındaki âlime, zengin iken fakir düşene ve hatırlı iken itibarını kaybedene! Unutma ki yüksekte yer tutanlar, aşağıdakiler kadar güvende değildir. Haklı olduğun mücadeleden korkma. Bilesin ki **atın iyisine doru, yiğidin iyisine deli derler**. En büyük zafer kendi nefsinin tanımaktır. İnsan, insanın düşmanıdır. Ülke, idare edenin oğulları ve kardeşleriyle bölüştüğü ortak malı değildir. Ülke sadece idare edene aittir. Ölüncü yerine kim geçerse ülkenin idaresi onun olur. Vaktiyle yanılan atalarımız sağlıklarında oğulları ve kardeşleri arasında devleti bölüştürdüler. Bunun içindir ki yaşayamadılar. İnsan bir kere oturdu mu yerinden kolay kolay kalkmaz. Kişi kıpırdamayınca uyur. Uyuşunca laflamaya başlar. Laf da dedikoduya dönüşür. Dedikodu başlayınca da gayri iflah etmez. Dost düşman olur; düşman canavar kesilir.

Kişinin gücü günün birinde tükenir ama bilgi yaşar. Bilginin ışığı kapalı gözlerden bile içeri sızar, aydınlığa kavuşturur. Hayvan ölür semeri kalır, insan ölür eseri kalır. Gidenin değil, bırakanın ardından ağlamalı. Bırakanın da bıraktığı yerden devam etmeli. Savaşı sevmem. Kan akıtmaktan hoşlanmam. Yine de bilirim ki kılıç kalkıp inmelidir. Fakat bu kalkıp-inme yaşatmak için olmalıdır. Hele kişinin kişiye kılıç indirmesi cinayettir. Bey memleketten öte değildir. Bir savaş, yalnızca bey için yapılmaz.

Durmaya, dinlenmeye hakkımız yok. Çünkü zaman yok, süre az. Yalnızlık sadece korkanadır. Toprağın ekim zamanını bilen çiftçi başkasına danışmaz. Yalnız kalsa da! Yeter ki toprağın tavda olduğunu bilebilsin.

Sevgi davanın esası olmalıdır. Sevmek ise sessizliktedir. Bağırarak sevilmez. Görünerek de sevilmez. Geçmişini bilmeyen geleceğini de bilemez. Osman, geçmişini iyi bil ki geleceğe sağlam basasın. Nereden geldiğini unutma ki nereye gideceğini de unutmayasın.

Söz uzar gider ama sözün özünü dedim sana. Beysin gayrı bey gibi davran. Beyliğin hakkını

veresin. Gereğini yapasın.

– Eyvallah şeyhim... Bu sözleriniz bana yol gösterici olacak. Kulağımdan ve gönlümden eksik etmeyeceğim bilirsiniz.

– Sağ ol Osman Bey'im...

Osman Bey elini öpmek için eğildi Şeyh Edebalı elini çekti:

– Gayrı beysin. Anan dışında kimsenin elini öpme. Senden büyük olsa dahi...

Osman Bey şaşırdı. Ancak Edebalı öyle diyorsa öyle yapması gerekirdi. Sağ elini kalbinin üzerine götürdü, hafifçe eğildi.

– Eyvallah, dedi.

İtburnu'ndan ayrılıp Söğüt yoluna düştü. Yolculuk sonunda bey çadırına girdiğinde,

– Turgut Alp derhâl gelsin, dedi.

Az sonra babasının silah arkadaşı çadıra girip selam verdi:

– Buyur Bey'im.

– Turgut Alp. Alplerin başı... Ben isterim ki atam zamanında yürüttüğün bu görevi benim beyliğimde de yürütesin. Seni ağam bilir, sever, sayarım.

– Siz nasıl uygun görürseniz Bey'im. Başım üstüne.

– Eyvallah. Lakin... Söğüt çevresinde devriyeler artırılmalı. Sürüler, çobanlar kollansın. Gözcüler her yanı gözlesin. Gaflet asla istemem. Böyle bilene.

– Peki Bey'im, biz de böyle biliriz, gereğini yaparız. Merak buyurmayın.

– Sağ ol.

– Siz de sağ olun Bey'im.

– Aykut Alp gelsin.

– Buyur Bey'im.

– Söğüt'teki pazarın güvenliğini, her şeyini senden sorarım. Atamın silah arkadaşı... Pazar bizim için önemlidir bilersin.

– Bilirim Bey'im.

– Atamın ve benim komutanlarım akşama toplansın. Konuşacaklarımız var.

– Başım üstüne Bey'im.

Akşam olduğunda toplanan herkes Osman Bey'in ne diyeceğini merak

etmekteydi. Osman Bey oturduğu yerden kalktı. Ellerini arkaya bağladı. Konuşmaya başladı:

– Düşmanıma acımam. Sonra acınacak hâle geliriz. Göz açıp kapama süresince dahi gaflette olmayacağız. Düşman gafleti affetmez. Bundan sonra düşmanımız korksun. Lakin dostum da sevensin. Rahat olsun, güvende olsun. Her türlü hazırlık yarın sefer olacakmış gibi yapılmalı. İnegöl taraflarına keşifte bulunun. Bilecik Tekfuru atamın dostu idi. Benim de dostumdur ta ki dostluğumuzu o bozuncaya dek... İnegöl Tekfuru ise eskiden beri düşmanımız. Bize etmediğini bırakmadı. Şimdi de harekete geçecek. Çünkü beni toy bulur. Tecrübesiz diye düşünür ancak biz hazırlıklı olacağız. Burada benimle beraber olacaklar şunu iyi bilmeli ki bize rahat yok. Durmak yok. Korkaklık yok. Yılmak, usanmak, bıkmak yok. Can sakınmak yok. Can düşürmek var. Bu böyle bilinsin. “Ben bunları yapamam.” diyen şimdi buradan çıksın. Kızmam, gücenmem ama sonradan bunları yapamayacağını söyleyene öfkem büyük olur. Bilesiniz. Bekliyorum.

Komutanlardan kimse çıkmadı. Her şartta sonuna dek Osman Bey ile beraber olmak isteklerini belli ettiler. Kayı Beyi bunun üzerine kendilerine teşekkür etti.

– Bundan gayrı kaderimiz bir. Kaderimiz Kayı’nın da kaderini belirleyecek. En büyük kader belirleyici de Cenab-ı Hakk. O bizi korusun, kollasın, bize yardımcı olsun.

Sonra hep birlikte haykırdılar:

– Âmin!

Niyazlarında² coşku, gurur ve kararlılık vardı.

OSMAN BEY SEVDALANIYOR

Osman Bey'in gönlüne ateş düşmüştü. Gidip geldiği tekkesinde Şeyh Edebalı'nın kızı Malhun Hatun'u görmüştü. Gönlü o günden beri coşmuştu. Şeyh Edebalı'ya bu konudan bahsedememişti. Edemezdi de... O bir beydi. Ancak yerinde duramıyor, Malhun Hatun aklından çıkmıyordu. Ne zaman yalnız kalsa gönlüne sevdiği düşüveriyordu. O zaman Osman Bey bambaşka biri oluyordu. Aşkar'a biniyor ve başını alıp gidiyordu. Silah arkadaşları, oba halkı onun bu hâllerine bir anlam veremiyordu.

Kayı Beyi, İtburnu'na hem gitmek istiyor hem de istemiyordu. Bu konuda ne yapacağını bilemiyordu. Beklemeyi ve sabretmeyi uygun gördü. Şeyh Edebalı ona: "Sabırlı ol, hele ki beysen sabrın daha yüce olmalı." diye öğüt vermişti, o da sabredecekti.

Günlerden sonra Osman Bey aldığı bir haber üzerine çılgına döndü. Öfkelendi. Ama "Öfken ve nefsin bir olup aklını mağlup eder." diyen Şeyh Edebalı aklına gelince öfkesini dizginlemeyi zor da olsa başardı. Akli aldığı haberdeydi. Şimdi ne yapacaktı? Nasıl davranacaktı? Eskişehir Beyi'nin oğlu da Malhun Hatun'a gönül vermişti; yakın zamanda dünür yollayacaktı. Malhun Hatun, Eskişehir Beyi'nin oğluyla evlenir miydi? İşte bu soru Osman Bey'i çılgına çeviriyor, onu bambaşka biri yapıyordu. Kabına sığmıyor, taşıyordu. Kaç kere atına binip İtburnu tarafına gitmiş ama bir türlü tekkeye girememiş, geri dönmüştü. Yoksa o da amcası Dünder'ı, anası Halime Hatun'u ve nenesi Hayme Ana'yı Şeyh Edebalı'ya dünür mü göndermeliydi?.. Malhun Hatun o zaman kimi seçerdi?

Osman Bey'i uyku tutmuyordu. Kendi kendine çadırın içinde dolaşırken gece olmuştu. "Ah,

bey olmasaydım ben yapacağımı bilirdim ama beyim, kafama her eseni yapamam. Beklemek gerek, sabretmek gerek ve beysem öfkemi yenmem gerek.”

Eskişehir Beyi hazırlık içindeydi. Şeyh Edebali’yi memnun edecek hediyeler hazırlıyordu. “Bey oğluna hayır diyecek değiller.” diye düşünüyor, seviniyordu. Bölgenin en sevilen, en saygı duyulan şeyhi ile akraba olacaktı. Bu durum beyliğini kuvvetlendirecekti. Belki de Selçuklu Sultanı kendini uç beyi yapardı. Ertuğrul Gazi’den sonra yeni bir uç beyine ihtiyaç vardı. Osman Bey, uç beyliği görevini yapamazdı. Bu yüzden Malhun Hatun’un gelini olması önemliydi. Hem oğlu da ona gönül vermişti. En kısa sürede dünürlük için İtburnu’na gitmeliydi.

Hayırlı işlerde acele etmek gerekirdi.

Eskişehir Beyi, böyle düşünüyor ve güzel hayaller kuruyordu. Bir haberci gönderip Şeyh Edebalı'yi ziyaret etmek istediğini, hediyeler sunacağını söylemesini istedi. Habercisi Şeyh Edebalı'nın huzuruna çıkıp beyinin söylediklerini dedi. Bu sözler üzerine Şeyh Edebalı:

– Peki, buyursun gelsin. Bizim kapımız herkese açık. Beylere de ahaliye de. Zengine de yoksula da... Lakin hediyeye gerek yok, dedi.

– Bey, beyliğinin gereği olarak bu hediyeleri sunacak şeyhim, dedi haberci.

Şeyh Edebalı bir şey demedi. Ancak ziyaretten dolayı içi rahat değildi. Daha önce hiç gelmemiş Bey'in ziyarete gelmek istemesi kendisini düşündürdü. “Bunda bir iş var ama göreceğiz bakalım.” dedi.

Ertesi akşam İtburnu'ndaki tekke dolup taşıyordu. Eskişehir Beyi, oğlu, eşi, askerleri ve yanında getirdiği diğer misafirler ile tekkeye sığmamıştı. İki at yükü hazırladığı hediyeleri Şeyh Edebalı'ye sunmak için acele ediyor, onun çok beğeneceğini düşünüyordu. Pahalı ve gösterişli hediyeler seçmişti. Hep birlikte oturulduğu vakit Eskişehir Beyi söze başladı:

– Efendim sebebi ziyaretimiz hayırlı bir iş için. Sizi sever ve sayarım. Yöremizin bilgelerindensiniz. İlk önce size layık olmasa da getirdiğimiz hediyeleri takdim etmeme izin veriniz.

– Hiç gerek yoktu.

– Olur mu efendim! Eli boş gelmek olmaz. Bizimkiler çam sakızı çoban armağanı. Bir baba olarak artık oğlumu evlendirmek zamanının geldiğine inanırım. Bizler düşündük, taşındık. Oğlumuza en layık gelin adayının kızınız olduğuna karar verdik. Oğlum da kızınıza gönül vermiş. Eğer siz de uygun görürseniz Allah'ın emri ve peygamberin kavliyle kızınız Malhun Hatun'u oğluma istiyorum.

Şeyh Edebalı bu teklif üzerine şaşkınlığını zor gizledi. Ne diyeceğini bilemedi. Sonradan,

– Teşekkür ederiz. Ancak ben babası olsam da kızıma fikrini sormak isterim. Onun kararı benim için önemli. Yuva kurmak gönül rızasıyla olur. Rızasız

kurulan yuva çabuk dağılır. Biz size daha sonra kararımızı bildiririz, dedi.

Eskişehir Beyi böyle bir cevabı beklemiyordu. Teklifinin hemen kabul edileceğini düşünmüştü. Beklemeye ve sonradan haber vermeye gerek var mıydı? Varlıklıydı, güçlüydü, beydi.

Şeyh Edebalı'ye,

– Siz nasıl uygun görürseniz, dedi.

Daha sonra tekkeden ayrıldılar. Hem Eskişehir Beyi hem de oğlu hayal kırıklığına uğramıştı. Yine de her şey bitmiş sayılmazdı. Kız evi naz eviydi. Biraz bekleyeceklerdi.

Bir hafta sonra Şeyh Edebalı'nın müritlerinden Hasan Fakih, Eskişehir Beyi'nin huzuruna çıktı. Bey'in merakla beklediği cevabı ilettiler:

– Şeyhim, evlilik meselesinde hem kızının hem de kendisinin rızası olmadığını belirtti. Ayrıca hediye olarak getirdiklerinizi geri alabileceğinizi de söyledi.

Eskişehir Beyi kızdı:

– Ben getirdiğim hediyeeyi geri almam. Bu beylik şanıma yakışmaz.

– O vakit hediyelerin civardaki ihtiyaç sahiplerine dağıtılacağını bildirmemi istedi.

– Benim hediyelerim fakir fukaraya göre değil!..

– Şeyhimin hediye ile işi olmaz. Ne kadar değerli olursa olsun hediyeeye önem vermez. Aslında hediye de kabul etmez. Şeyhimin yeteri kadar malı mülkü var. Her gün kapısında yüzlerce fakir fukara karnını doyurur, neye ihtiyacı varsa giderilir.

– Bilirim. Ancak şeyhiniz iyi etmedi. Bir beyi reddetti. Üstelik benim topraklarımda otururken. Bu haddini bilmezliktir.

– Şeyhim her zaman haddini bilir.

– Bilirmiş. Yıkıl karşımdan!

Şeyh Edebalı olan biteni müridinden öğrenince,

– İime doğmuştu. Boşuna değilmiş. Şimdi bizim rahatımızı, huzurumuzu kaçırmak için her şeyi yapacaktır. Ancak bey oğlu da olsa gönülsüz olan kızımı veremezdim. Rıza olmadan olmaz. Eskişehir Beyi bu düsturu bilmez ya da

bilmezlikten gelir. Ne diyelim, hayır olsun.

Eskişehir Beyi aldığı cevap üzerine İtburnu tarafına askerlerini gönderip ahaliyi ve tekkedekileri rahatsız etmeye başladı. Amacı Şeyh Edebalı'ye baskı yapıp kızının oğluyla evlenmesini sağlamaktı. Her geçen gün artan baskılardan, saldırılardan dolayı yöredeki huzur kaçmıştı.

Osman Bey, Malhun Hatun'un Eskişehir Beyi'nin oğlu ile evlenmeyeceğini duyunca çok sevindi. Aylardan sonra alpleri ile birlikte İtburnu tarafına gitti. O sırada Eskişehir Beyi'nin emrindeki askerleri görünce “Bunlar burada ne arıyor? Eskiden hiç buralara gelmezlerdi.” diye düşündü. Bu kadar yakına gelmişken Şeyh Edebalı'yi ziyaret etmemek olmazdı. Huzura alındı. Şeyhi düşünceli gördü.

– Bir derdiniz mi var? Sizi sıkıntılı gördüm.

– Eskişehir Beyi'nin askerleri ve adamları buralara sıkça gelirler. Ahaliyi rahatsız ederler. Vergilerini hemen isterler. Mal isterler. Hatta para da...

– Bu zorbalık.

– Herkes elinden geleni yapar. Kimi zorbalık kimi de iyilik. Dağarcığında ve gönlünde ne varsa onu yapar. Şaşılacak bir şey değil.

– İsterseniz sizi koruyalım.

– Gerek yok. Kendimizi koruyabiliriz. Ben burada huzur olsun derim, onlar ise kargaşa...

– Size yardım edebilirim.

– Hayır Bey'im, gerek yok, sağ olun.

– Peki, ben izin isteyeyim, geç oldu.

– Evet, geç oldu Bey'im. Siz bu akşam tekkemizde misafirimiz olun. Sabah erkenden yola çıkarsınız.

Osman Bey aldığı bu cevaptan hem şaşkın hem hoşnuttu. Burada olmak ona huzur veriyordu.

– Size rahatsızlık vermekten çekiniriz.

– O nasıl söz Bey'im...

– Peki, dedi Osman Bey.

OSMAN BEY'İN GÖRDÜĞÜ RÜYA

Osman Bey, İtburnu'ndaki tekkede kendisine ayrılan odada düşünüyordu. Eskişehir Beyi'nin çok kızdığı, Şeyh Edebalı'yi rahatsız etmek, ona baskı yapmak istediği belliydi. Bu durumda kendisi ne yapabilirdi? Malhun Hatun'un kendisinde gönlü olup olmadığını bilmiyordu. “Ya beni de reddederlerse?” diye iç geçirdi. Ürperdi. Ter bastı. Heyecanlandı. Kalktı camı açtı. Derin bir nefes aldı. Uzaktan köpek havlamaları ile koyun seslerini duyuyordu. Bir süre daha oturdu. Sonra uykuya yenik düştü.

Çok geçmeden sislerin içinden Şeyh Edebalı belirdi. Osman Bey'e doğru yavaş yavaş ilerledi. Sonra durdu. Gündüz geceye döndü. Alacakaranlıkta sadece ağaçların silüetleri belli oluyordu. Şeyh Edebalı'nın kalbinin üstünden bir anda bir ay doğdu büyüdü, büyüdü, tepsi kadar oldu. Her yana ışık saçıyordu. Osman Bey gözlerini dikmiş aya bakıyordu. Gözlerini ondan ayıramıyordu. Şeyh Edebalı ise ona gülümsüyordu. Birden ay hareket etmeye, Osman Bey'e doğru gelmeye başladı. İyice yaklaştı, yaklaştı. Osman Bey'in gözleri ayın ışığından kamaşıyordu. Ay bu kez biraz küçülerek Osman Bey'in kalbine doğru geldi. Kalbine girerek kayboldu. Ortalığı yine karanlık kapladı. Osman Bey şaşkınlıktan az daha küçük dilini yutacaktı. Biraz sonra tam göbeğinin üzerinden küçük bir fidan belirdi. Gittikçe büyümeye başladı. Koca bir ağaç oldu. Büyüdü, büyüdü. İlk önce şeyhin tekkesini, ardından Söğüt'ü, ardından bütün Diyar-ı Rum'u daha sonra koca dağları, koca kıtaları gölgesi ile kuşatmaya başladı. Kafkas, Toros, Atlas Dağlarını tamamen örttü.

Ulu ağacın dalları her yana uzuyordu. Dallardan düşen bazı yapraklar Konstantiniye'ye doğru sürükleniyordu. Dağların dibinden, çeşmelerden su akıyordu. Çeşmelerin kurnalarından billur gibi leziz kaynak suyu her tarafa yayılıyordu. Su hiç durmuyor akmaya devam ediyordu. Çaylara, derelere, nehirlere, denizlere dönüşerek üç kıtaya yayılıyordu. Bu nehirler Dicle, Nil, Fırat ve Tuna'ya dönüşüyordu. Osman Bey ise bütün bu olan bitene anlam veremiyordu. Her tarafı kaplayan ağaç, durmadan akan su ne anlama geliyordu?

Uyanıverdi. Ter içindeydi. Ellerini yüzüne koydu. Kalbini yokladı.

“Oh rüyaymış ama bu rüyanın bir anlamı olmalı. Bu ne demeye gelir? Gördüklerimden murat nedir? Bana ne anlatır, bilmek isterim.”

Osman Bey kalktı, yatağına oturdu ve gün doğumunu bekledi. Gitmek için sabırsızlanıyordu. Ama aklında gördüğü rüya vardı. Sabahleyin kapısı çalındı:

– Osman Bey’im çorbaya buyurun.

Kapıya gelen Şeyh Edebalı’nın müritlerinden Dursun Fakih idi. Osman Bey kapıyı açtı.

– Bey’im yoksa uyuyamadınız mı?

– Uyudum uyudum. Lakin...

– Evet, lakin?

– Garip bir rüya gördüm. Onun etkisinde kaldım. Ne anlama geldiğini merak ediyorum.

– Yemekten sonra şeyhime rüyanızı anlatın, ne manaya geldiğini kendisi söyleyebilir.

– Ama...

Osman Bey tereddüt etti. Rüyasını Şeyh Edebalı’ye nasıl anlatabilirdi ki?.. Uygun olur muydu? Bu kararsızlıkla sofraya oturdu. Dalgın dalgın, tarhana çorbasına kaşığı daldırdı. Onun bu hâli Şeyh Edebalı’nın dikkatinden kaçmadı. Ona baktı, bir şey demedi. Çorbasını içmesini bekledi. Sonra,

– Bey’im seni dalgın görürüm yoksa fakirhanemizde rahat ettiremedik mi, diye sordu.

– O nasıl söz. Rahat ettim, sağ olun.

Dursun Fakih burada söze girdi:

– Şeyhim, Beyimiz bir rüya görmüş, onun etkisinde kalmış. Ne manaya geldiğini merak ediyor. Ben de şeyhimize anlatın dedim.

– Anlatsın elbette.

Osman Bey, Dursun Fakih’e “Neden böyle bir şeyi dile getirdin?” der gibi baktı. Sustu.

– Susarsın, dedi Şeyh Edebalı... Rüyan kötü mü Bey’im?

– Kötü mü, iyi mi bilemem. Lakin sizi de ilgilendiren bir rüyaydı.

– Bizi de mi?

– Evet.

– Eh, o zaman anlatın bakalım.

Osman Bey'i ter basmıştı. Sıkıldığı belli oluyordu. Söze nereden başlayacağını bilemedi. Sonra utana sıkıla rüyasını anlattı.

Şeyh Edebalı bir süre sustu. Osman Bey ise gözlerini dikmiş şeyhin ne diyeceğini merak ediyordu. Hayır mı diyecekti, yoksa şer³ mi? Şeyh Edebalı başını kaldırdı Kayı Beyi'ni süzdü. Uzun uzun gözlerine baktı. Sonra hafifçe gülümsedi.

– Meraklanma Bey'im, bu rüya hayırlıdır.

– Ne manaya gelir?

– Bunu sana daha sonra derim. Şimdi erken ancak rahat ol. Gördüklerinde hayır var, müjde var.

– Ama neden müjde, neden hayır var söyleseniz...

Şeyh Edebalı yine tebessüm etti:

– Daha sonra dedim ya! Zira zamanı daha sonraki günlerde.

– Mademki öyle diyorsunuz, dediğiniz gibi olsun. Ben artık kalkayım, Söğüt'e dönmeliyiz.

Dursun Fakih:

– Bey'im alplerimiz hazır, sizi bekler, dedi.

– Eyvallah.

Osman Bey Söğüt'e dönerken içinde bir ümit vardı. Bu ümidin neden kaynaklandığını biliyordu. En azından rüyası hayırlıydı. Şeyh Edebalı rahat olmasını istemişti.

Eskişehir Beyi İtburnu'nda baskılarını iyice artırmıştı. Özellikle şeyhin müritlerine karşı her türlü zorluğu çıkarıyordu. Tarlada çalışırken, su çekip taşıırken, su kuyusu kazarken kendilerine engel oluyordu. Onların yaptığı yolları, köprüleri bozuyordu. Askerleri hep şunu söylüyordu:

– Buralar Beyimizin. Ondan izin almadan hiçbir şey yaptırmayız.

Şeyh Edebalı durumu anlamıştı. Her seferinde Bey'in ayağına gidip izin alması isteniyordu. Bunu yapmak niyetinde değildi.

– Huzurumuzun kaçtığı gibi adalet terazisinin de dengesi bozuldu. Gayrı burada durmak bizim için uygun değil, kalmak için mecburiyetimiz de yok, dedi.

Kararını verdi. İtburnu'ndan gideceklerdi. Tekkesini taşıyacak, müritleri ile buradan ayrılacaktı. Ancak nereye gidecek, nereye yerleşecekti? Bütün müritleri bu konuyu merak ederken o şöyle dedi:

– Ahali ile helalleşin. İhtiyacı olanları gitmeden önce bir kez daha gözetin. Sonra sadece gerekli eşyaları alın. Denkleri⁴ hazır edin.

– İyi ama şeyhim, nereye gideceğiz?

– Bilecik sınırına! Daha batıya.

– Osman Bey'in topraklarına mı?

– Evet. O bizi sever, sayar.

Bu sözler üzerine müritler de sevindi:

– Sever evet.

– Osman yiğittir.

– Adaletli, merhametlidir.

– Tekkemizi Bilecik Tekfuru'nun sınırındaki yüksek kayaya yapacağız. Osman Bey buna izin verir, üstelik bizi misafir de eder.

– Elbette eder.

– Hayırlısı olsun.

– Yeni tekkemizi tez zamanda yapalım.

– Yaparız evelallah.

Sabahın erken vaktinde yola düştüler. Eskişehir Beyi'nin askerleri ancak öğleye doğru Şeyh Edebalı'nın göçtüğünü anladı. Hemen kervanın peşine düştüler. Ancak geç kalmışlardı. Osman Bey'in topraklarına girmiş olan kervan ilerliyordu.

Durumu hemen Eskişehir Beyi'ne iletiler, Bey küplere bindi:

– Bu iyi olmadı. Şimdi Osman Bey'e sığınacak. Osman onu her şeye rağmen korur. Çünkü o da oğlum gibi kızına gönül vermiş. Bu durumda Şeyh Edebalı

kızını Osman Bey'e verir. Böylece korumasını da sağlar. Ne yapıp ne edip Osman'ı engellemeliyim. O, Söğüt'te rahat durmaz. Topraklarını genişletmek isteyecektir. Civardaki Türkmen beylerinden kendisine itaat edilmesini bekleyecektir. Tekfurlara karşı da savaşa girecektir. Konya'daki Sultan'ın takdirini kazanmak amacıyla. Sultan'ın himayesinde daha rahat hareket edeceğini düşünür. Bundan sonra ne olursa olsun ve ne pahasına olursa olsun Osman'a fırsat verilmemeli.

Osman Bey gelenleri hoşlukla karşıladı, hoşnut da oldu. Şeyh Edebali'nin tekkesini Bilecik sınırına yakın yapması onu mutlu etmişti. Malhun Hatun'u daha sık görebilirdi.

OSMAN BEY'E KURULAN TUZAK

Eskişehir Beyi şimdi de Şey Edebali'yi ve Osman'ı nasıl zor durumda bırakacağını düşünüyordu. Kendi kendine söylenip duruyordu:

– Onların Bilecik'e gitmesine izin vermeyecektim. Hata yaptım. Şimdi Osman Bey onları kollayacak. Osman gittikçe kuvvetlenmekte. Hakkından gelmeliyim. Tek başıma onunla başa çıkamam. En iyisi diğer Türkmen beylerine de haber iletip hep birlikte hareket etmek...

Civardaki beylere haber yolladı. Günlerden sonra toplandılar, onlara şöyle dedi:

– Beyler, bu Kara Osman artık çok olmakta. Onu durdurmalıyız. Yoksa ileride hepimizi emri altına alacak. Ayrıca tekfurlarla da iş birliği yapmalıyız. Gelecekte bizi zor günler bekliyor, haberiniz olsun.

Germiyan Beyi bu sözlere güldü.

– Osman benim düşmanım. Ona neler yapacağım göreceksiniz. Öte yandan İnegöl Tekfuru da sık sık Osman'ın topraklarına girip saldırılar düzenlemekte. Osman bu duruma sessiz kalmakta, daha beyliğin ne olduğunu anlayamamış. Tecrübesiz.

Eskişehir Beyi:

– Tecrübesiz ama çok cesur. Şeyh Edebali de onun topraklarına göçtü. Duyarım ki pek çok derviş “Osman adaletli, merhametli.” deyip onun topraklarına göçmekteymiş, diye endişesini dile getirdi.

– Sadece o mu, dedi başka bir bey. Tekfurlardan baskı gören halk bile Osman'a sığınıyor. Onun kurduğu pazar kısa sürede büyüdü. Rumlar bile Osman'ın pazarından sık sık alışveriş ediyorlar. Osman çok akıllı davranıyor. Bilecik Tekfuru ile dost. Yaylaya çıkarken mallarını ona emanet ediyor, dönüştü ona hediyeler veriyor.

– Ne olursa olsun Osman'ı durdurmalıyız, dedi Eskişehir Beyi. Yoksa hâlimiz yaman. Osman hep böyle savunmada kalmayacak.

Germiyan Beyi güldü:

– Osman neyle, kimle saldıracak? Saldıramaz. Bence siz Osman'ı fazla büyütüyorsunuz. Bu topraklarda Kayılara yer yok, anlamıyor musunuz?

Bu sözlere en çok Eskişehir Beyi güldü. Keyiflenmişti.

* * *

Osman Bey son saldırılardan dolayı alplerini toplamıştı.

– Alplerim, komutanlarım! Bu topraklarımıza, sürülerimize yapılan kaçınıcı saldırı? Sabrettik ama artık yetti. İnegöl Tekfuru haddini aştı. Biz kendisine karşılık vermeyince şımarmakta, saldırılarını artırmakta. Bizler yaylaya Domaniç'e giderken, Söğüt'e dönerken tuzak kurmakta ve saldırmakta. Bu böyle devam edemez. Bilecik Tekfuru'na “İnegöl Tekfuru'na sahip çık.” dedim, “Bize saldırmayın.” dedim ama anlaşılan o ki onu da dinlememekte.

Turgut Alp:

– Ne yapacağız Bey'im, diye sordu.

– İnegöl'e saldıracğız. Tekfur Aya Nikola'ya hak ettiğı cezayı vereceğiz.

– Ya Germiyan Beyliği bunu fırsat bilip bize saldırırsa ne yaparız, diye sordu Samsa Çavuş.

– Elbette böyle bir tehlike var ama sessizce hareket edeceğiz ve Söğüt’e çabuk döneceğiz. Tez hazırlanın benden haber bekleyin.

– Peki Beyimiz, dedi Osman Bey’in komutanları.

Osman Bey’in Bay Hoca adında bir yeğeni vardı. Ne zamandır alplerle beraber talim ederdi. Savaşmaya hevesli cesur bir gençti. Osman Bey, Bay Hoca’yı çok severdi. Ağasının oğluna pek çok kez kılıç dersi vermiş hatta ata binmesini de o öğretmişti. Bay Hoca son günlerde Osman Bey’in en yakınında dolaşıyor,

– Bey’im cenk zamanı değil mi, diye sık sık soruyordu.

– Yeğenim sen daha on altını yeni bitirdin. Cenk için hazır değilsin. Daha sonra, dedi Osman Bey ama Bay Hoca bu sözlere gücendi.

O da alplerle birlikte savaşmak istiyordu. Eli kılıç tutuyor, yay geriyor, ok atıyordu. Osman Bey gibi savaşçı olmak istiyor, ona çok özeniyordu.

İnegöl Tekfuru Aya Nikola’nın dört bir yanda casusları vardı. Bu casuslardan biri Osman’ın İnegöl’e saldıracağını öğrenince hemen kendisine bildirdi.

Aya Nikola bu habere güldü:

– Osman İnegöl’e mi saldıracak? Buna gülerim işte ha ha ha!.. Asla saldıramayacak. Ona Ermeni Beli’nde öyle bir tuzak hazırlayacağım ki bakalım kurtulabilecek mi? Ha ha ha! Kara Osman artık sonun geldi.

Düşmanların casusu var ise Osman Bey’in de İnegöl topraklarında Artun adında bir casusu vardı. Bir gece gizliden Söğüt’e geldi. Osman Bey ile görüştü:

– Bey’im sana haberlerim var.

– Söyle Artun.

– Dikkatli olun. İnegöl Tekfuru saldıracağınızı öğrendi. Ermeni Beli’nin son bulduğu yerde size pusı kuracak. Sizi orada mağlup etmek, kılıçtan geçirmek istiyor.

Osman Bey bu haber üzerine teşekkür etti ve ekledi:

– Pusı kuranlar pusuya düşecek Artun, haberlerini beklerim, dedi.

– Tamam Bey'im.

Osman Bey bu haberden sonra komutanlarını topladı ve onlara ne yapmaları gerektiğini tek tek anlattı. Onun sözlerini heyecan içinde dinleyen yeğeni Bay Hoca:

– Bey'im ben de geleyim. Dövüşmek için sabırsızlanıyorum. Benim bu dileğimi geri çevirme, dedi.

Osman Bey yeğeninin bu yalvarmalarına karşı çıkamadı ve Ak Timur'u çağırdı:

– Bay Hoca dövüşmek için istekli ama daha tam yetişmedi, onu koru, diye emretti.

– Peki Bey'im.

Osman Bey önde olmak üzere alpler gece karanlığında Söğüt'ten çıktılar. Hızla İnegöl'e doğru at sürdüler. Ermeni Beli'ne yaklaştıkları sırada atlarından indiler. Ay ışığında yol aldılar. Kendilerine tuzak kuranları gördüler. Osman Bey beklemelerini söyledi. Sabahın ilk ışıklarında Osman Beyi bekleyen İnegöl Tekfuru ve askerlerinin üzerine hücum ettiler. Aya Nikola şaşırdı. Öfkeyle bağırdı:

– Hani tuzağa düşeceklerdi? Ne oldu?

Osman Bey haykırdı:

– Aya Nikola keferesi, bize saldırmanın cezasını şimdi göreceksin. Haydi alplerim, yiğitlerim! Şunlara hadlerini bildirelim.

Alpler, Beylerinin bu emri üzerine âdeta dağdan inen çığ gibi hızla saldırdılar. Şiddetli bir çarpışma başladı. Aya Nikola ise atının üzerinde, elinde kılıçla çarpışmayı izliyordu. Osman Bey,

şövalyelerle baş etmek için çalışan ve az ötede kılıç sallayan yeğeni Bay Hoca'ya,

- Dikkatli ol. Kılıcını sıkı tut, diyerek tavsiyelerde bulunuyordu.
- Merak etme Bey'im. Sen beni düşünme.

Ak Timur, Bay Hoca'nın yanında dövüşüyor bir yandan da onu kolluyordu. Fakat etrafı üç kişi ile sarılınca onlarla mücadele etmek için kılıcını salladı. Kulağının dibinde bir ses duyunca hemen eğildi. Bir şövalyenin kılıcı başının üzerinden geçti.

- Vay kefere az daha kellemi alacaktı.

Ak Timur, Aya Nikola'nın Bay Hoca'ya doğru atını sürdüğünü fark etti:

– Bay Hoca dikkat et!

– Tamam Ak Timur ağam.

Karşısındaki savaşçının hakkından gelmek için acele ediyordu. Sonra Bay Hoca'ya yardım edecekti. Ancak savaşçı çetin cevizdi. Ak Timur'un hamlelerini ustaca savuşturuyor, onu sıkıştırıyordu. Ak Timur zaman geçtiği için acele ediyor, hamle üzerine hamle yapıyordu; savaşçı da bu hamleleri kolayca karşılıyordu. Ona bir oyun oynamayı ve zaman kazanmayı istedi. Geri geri çekilmeye başladı sonra da taşa takılıp düşmüş gibi yaptı. Şövalye bunu fırsat bilip hamle yapmak istedi ama Ak Timur bu hamleyi kalkanı ile karşıladı. Çizmesinden çektiği bıçak ile son bir hamle yapıp hemen yerden kalktı. Olanca hızıyla Bay Hoca'ya doğru koşmaya başladı. Aya Nikola atının üzerinde hızla Bay Hoca'ya yaklaşıyordu.

Ak Timur haykırdı:

– Bay Hoca dikkatli ol! Kaç!

– Ben kaçmam Ak Timur ağam.

Aya Nikola güldü:

– Kaçmazsın ha! Kendini ispatlamak istiyorsun! Demek Osman'ın yeğeni sensin. Peki o zaman seni öldürüp onu acılar içinde bırakayım.

Ak Timur koşuyordu. Ancak Aya Nikola'ya yetişmeyeceğini anlayınca ardından kargısını fırlattı. Omzunun üstünden geçen kargıyı gören İnegöl Tekfuru şaşırdı ve daha da öfkelenildi:

– Seni kimse kurtaramayacak! Öldüreceğim seni!

– Gel bakalım İnegöl Tekfuru. Hangimiz hangimizi öldürecek, görelim.

Bay Hoca iki eliyle kılıcının kabzasını kavradı. Vurmak için atın iyice yaklaşmasını bekledi. Aya Nikola, Bay Hoca'yı atıyla itekledi. Dengesi bozulan genç adam kılıcını istediği gibi vuramadı. Bunun üzerine Aya Nikola alaycı bir gülüşle,

– Ha ha ha! Sen kılıç bile tutamıyorsun. Al bakalım, dedi.

Uzun kılıcını olanca kızgınlığı ile Bay Hoca'nın boynuna indirdi. O anda Bay Hoca sallandı. Kılıcı elinden düştü. Gözleri karardı ve yere düştü. Aya Nikola ise

sevinç içinde bağırdı:

– Osman seni acılar içinde bıraktım. Ha ha ha!

Osman Bey bu sesi duyunca bir şeyler olduğunu anladı. Dövüştüğü askerden gözünü ayırmadan bağırdı:

– Bay Hoca iyi misin?

Cevap alamayınca bir kez daha bağırdı:

– Bay Hoca!

Ak Timur:

– Bey'im! Aya Nikola ona vurdu.

– Ya sen ne yaptın Ak Timur? Onu kolla demedim mi!

– Bey'im o sırada üç kişiyle vuruşuyordum. Yetişemedim, Ay Nikola atlıydı yoksa yetiştirdim.

Osman Bey, karşısındaki savaşçının ayağına tekme vurarak onu yere düşürdü ve Bay Hoca'nın yanına doğru koştu.

Bay Hoca yerde kanlar içindeydi. Osman Bey'in geldiğini anladı.

– Bey'im...

– Bay Hoca konuşma.

– Kötü vurdu kefere.

– İyi olacaksın.

– Bey'im hakkını...

Bay Hoca sözlerini tamamlayamadı. Osman Bey şaşkın ve çok üzgündü.

– Helal olsun yeğenim. Bu cenk meydanında yemin ederim ki kanını yerde koymayacağım. Öcünü alacağım.

Sonra boyun damarları patlarcasına bağırdı:

– Aya Nikola!

İnegöl Tekfuru cenk meydanından kaçmak için yer arıyordu çünkü birlikleri dağılmıştı. Askerleri, Osman Bey'in alplerinin karşısında yenilmek üzereydi. O da atını hemen İnegöl'e doğru sürdü.

Ermeni Beli'nde Hamzaköy civarında yapılan bu savaşta Osman Bey ve alpleri Aya Nikola'nın askerlerini yenmişti. Ancak Bay Hoca şehit düşmüştü.

Osman Bey kazandığı bu ilk zafere sevinemedi. Söğüt'e geri döndüler.

OSMAN BEY EVLENİYOR

Osman Bey, İtburnu'ndan taşınarak Bilecik yakınlarında yüksek bir tepeye tekkesini kuran Şeyh Edebalı'yi sık sık ziyaret ediyor, onun sohbetlerini, tavsiyelerini dinliyordu.

Osman Bey merak içindeydi. Şeyh Edebalı ne zaman anlatacaktı rüyasının manasını? Hayır demişti, nasıl bir hayır olacaktı? Âdeta Şeyh Edebalı'nın ağzının içine bakıyordu. O, kendisine hep tavsiyelerde bulunuyordu:

– Osman Bey'im öfke ile hareket etme. Sen beysin, beye öfke değil sabır yakışır. Her iş sabırla olur. Sen ki cesursun, kuvvetlisin ancak şunu da iyi bil ki kim senden aman dilerse ona vurma. Asıl büyüklük budur. Nefsine uyma, büyüklenme, alçak gönüllü ol.

Osman Bey Şeyh Edebalı'nın sözlerini can kulağı ile dinliyordu ama şeyh, duymak istediği sözleri bir türlü söylemiyordu. Sanki sözü dolandırıyordu. Yoksa gördüğü rüya şer mi getirecekti? Aklına yeğeni Bay Hoca geldi. Acaba onun ölümünü mü işaret etmişti bu rüya? “Ben ki beyim, rüya ile amel etmem, iş görmem ama şeyhin bu konuda ne diyeceğini de merak ederim. Allah'ım sen bana yardım eyle.” diye geçirdi içinden.

Osman Bey'in gönlünden Malhun Hatun çıkmıyordu.

Osman Bey yine bir akşam tekkeye misafir olmuştu. Şeyh Edebalı her zamanki gibi onu sofraya buyur etmişti. Dursun Fakih ile üçü yemekten sonra oturdular. Şeyh Edebalı bu kez konuşmuyor, susuyordu. Osman Bey şaşkındı. İlk defa kendisine bir şey denilmiyordu. Tavsiyelerde bulunulmuyordu. Dursun Fakih'e baktı. O da bir şey demedi, tebessüm etti.

Şeyh Edebalı doksan dokuzluk tespihini yavaş yavaş çekiyor, içinden dualar ediyor, ara sıra gözlerini yumuyordu. Osman Bey ise onun huzurunda saygıyla oturmuş bir şeyler söylemesini bekliyordu.

– Gayrı yatalım, dedi Dursun Fakih.

Odalarına gitmeye hazırlanırken Şeyh Edebalı, Osman Bey’e,

– Sen kal, dedi.

– Peki şeyhim.

Dursun Fakih çıktı.

Osman Bey’i ter bastı. Heyecanlıydı. “Bu hâlde olmaktansa cenk meydanlarında kılıç sallamayı tercih ederim.” diye düşündü. Şeyh Edebalı’nın ne söyleyeceğini öylesine merak ediyordu ki!

– Osman Bey’im şimdi sana diyeceklerimi iyi dinle hem de can kulağı ile...

– Peki şeyhim.

– Hani daha önce İtburnu’nda bir rüya görmüştün, hatırladın mı?

– Hiç unutmadım ki, hep aklımda. Siz de hayırlı bir rüyadır demiştiniz.

– Evet öyle demiştim. Gene derim, rüyan hayırlı bir rüyadır.

– Peki şeyhim, neyi işaret eder, ne manaya gelir? Onu da bilmek isterim.

– Diyeyim ama nasıl diyeceğimi ben de bilmiyorum.

Şeyh Edebalı burada sustu. Yere baktı. Sonra gözlerini Osman Bey’in gözlerine dikti. Yavaşça, kadife gibi yumuşak bir ses ile konuşmaya başladı:

– Benim koynumdan çıkan ayın senin koynuna girmesi şuna işaret eder: Sen kızım Malhun Hatun ile evleneceksin, çocuklarınız olacak. Çocuklarınız, torunlarınız devleti büyütecek, o ağacın kıtalar kaplamasının hikmeti de bu. Unutma ki rüyalar bir işaret sayılabilir ama her şeyi, geleceği Allah bilir. Benim yorumum, bu rüyanın bana ilham ettiği budur.

Osman Bey sevin sin mi üzül sin mü bilemedi.

Şeyh Edebalı sözüne devam etti:

– Bey’im, sen de uygun görürsen kızıma sorarım, o da tamam derse evlenmeniz de bir mani görmem.

Osman Bey sevinçten ne yapacağını bilemedi. Sabretmişti, sabrın sonu

selametti. O da muradına erecekti nihayet. Ne cevap vereceğini düşünürken,

– Senin bu konuda kararın nedir Bey'im, diye sordu Şeyh Edebalı.

– Şeyhim siz nasıl uygun görürseniz. Ben Malhun Hatun ile evlenmekten şeref duyarım.

– Biz de seninle gurur duyarız Bey'im. Kızım da rıza gösterirse...

– Peki.

– Şimdi yatalım. Vakit geç oldu. Ben daha sonra haber iletirim.

– Nasıl istersiniz.

Osman Bey yattı ama sabaha kadar uyuyamadı. Sağa döndü düşündü, sola döndü düşündü. Ezan sesi her yerde yankılanmaya başlayınca kalkıp abdestini aldı. Namaz kıldı, dua etti. Çorba içtikten sonra Dursun Fakih kendisini uğurladı.

Osman Bey, Söğüt'e dönerken yine merak içindeydi. Şeyh Edebalı kendisini ne zaman çağıracaktı? En önemlisi Malhun Hatun'un cevabı ne olacaktı? Ya kendisini de Eskişehir Beyi gibi reddederse, olmaz derse? Osman Bey'in aklına bu ihtimal gelince endişelendi.

Günler geçmek bilmedi. Malhun Hatun'un cevabını merakla bekledi. Ya Edebalı'nın dediklerine, ya çocuklarının, torunlarının devlet kurmalarına, devleti büyütmelerine ne diyecekti?

– Ne diyeyim, dedi. Çok sevindim. Bizler hep bir devletimiz olsun istiyoruz. Onun için bütün gayretimiz. Allah'ın yardımını ile bizlerin gayret etmesi ile belki bu da mümkün olur. Bizden istenen bu uğurda çalışmak, sonrası Allah kerim. En iyisini ve her şeyi Allah bilir.

Bir akşam otağında anası Halime Hatun'a rüyasını ve Şeyh Edebalı'nın dediklerini anlattı. Onun sözleri üzerine anası:

– Oğlum Şeyh Edebalı ilim irfan sahibidir. Rüyanı doğru yorumlamış. Sen hiç merak etme, Malhun Hatun seninle evlenmek isteyecektir. Sen gönlünü ferah tut, dedi.

– Kaç gün oldu Şeyh Edebalı çağırmadı beni.

– Çağırarak, sabret.

- Sabrediyorum ama merak içindeyim.
- Merak etme, bu evlilik olacak inşallah.
- İnşallah ana.

Şeyh Edebali, Osman Bey’e haber ilettiğinde ve “gelsin” dediğinde Osman Bey atı Aşkar’ı Söğüt’ten Bilecik’e doğru dörtnala sürdü. Hayvanı az daha çatlatacaktı. Derelerden, tepelerden şimşek gibi geçip soluk soluğa tekkeye vardı. Kendisini Dursun Fakih karşıladı. İçeri buyur etti.

Az sonra Şeyh Edebali içeri girdi:

– Bey’im hoş geldin. Müjdeler sana. Kızım seninle evlenmek istiyor. Uygun bir zamanda düğününüzü yapalım. Hayırlı uğurlu olsun. Allah sizleri mesut etsin.

– Sağ olun şeyhim.

Kısa sürede düğünleri yapıldı ve Osman Bey ile Malhun Hatun evlendiler.

ARTIK FETİH ZAMANIDIR

Osman Bey’in rüyalarına ara sıra yeğeni Bay Hoca giriyordu. Onun ölümü gözünün önünden gitmiyordu. Son sözleri defalarca kulağında çınlıyordu. Ağası Savcı Bey’in hâlini gördükçe ona da üzülüyordu. Savcı Bey ise oğlunun şehit olduğunu düşünerek teselli buluyordu.

Osman Bey bir söz vermişti. Bey olarak sözünü tutmak yaraşırdı. Sözünün gereğini yapmalıydı.

Bir gün komutanlarına haber yolladı. Geldiler, toplandılar. Osman Bey:

– Yeğenim Bay Hoca’nın intikamını alma zamanı geldi. İnegöl’e varacağız. Orada şehre yakın Kulacahisar var. Orasını basmak istiyorum. İnegöl Tekfuru Aya Nikola görsün bakalım, nasıl olurmuş intikam almak. Öyle cenk meydanından kaçmak kolay ama ant olsun ve Allah’a yemin ederim ki en kısa

sürede onu elime geçireceğim. Akça Koca, Rahman, Samsa Çavuş üçünüz atlanın. Kulacahisar ve civarını gözetleyin. Ertesi akşam gelin. Gene konuşalım, ne yapacağımızı kararlaştıralım.

– Peki Bey'im.

– Turgut Alp, Aykut Alp siz de alpleri hazırlayın, eksiklerini giderin.

– Başımız üstüne Bey'im.

Ertesi gün kale yakınlarına gönderdiği alpleri gelip selam verdiler.

– Anlatın bakalım yiğitlerim, ne gördünüz?

Samsa Çavuş:

– Bey'im kale iyi korunuyor.

– Etrafı da pek kayalık.

– Biliyorum, içeride kaç kişi var, asker ne kadar?

– Bey'im, dedi Rahman. İçeride üç yüzün üzerinde iyi dövüşen askerleri var.

Üstelik kale İnegöl'e de çok yakın. Tekfur Aya Nikola yardıma gelebilir.

Akça Koca:

– Hızlı hareket etmek gerek. Oyalanırsak ve cenk uzarsa tehlikede kalırız.

Üstelik Aya Nikola bize vurmak için iyi bir fırsat bekliyor.

– O fırsatı kendisine vermeyeceğiz. Akça Koca ve Rahman, sizler alpleriniz ile birlikte İnegöl yolunu ve geçidini tutacaksınız. Ne olursa olsun Aya Nikola yardıma gelemeyecek. Kaleye tüccar kılığında beş altı kişi girecek ve kapıyı bize açacak. Sonra elimizi çabuk tutup olanca hızımızla kaleyi ele geçireceğiz. Oyalanmak yok.

– Peki, Bey'im.

– Şimdi herkes dirlensin. Tüccarlar yanlarına fazla miktarda altın alsınlar. Dikkat çekmesinler. En uygun zamanda kapıyı açsınlar, biz bekleyeceğiz.

– Tamam Bey'im.

Ertesi sabah erkenden İnegöl'e doğru yola koyuldular. Gece yarısında kalenin kapıları açılınca alpler birer gölge gibi içeri süzüldü. Daha sonra kaleye baskın yaptılar. Çok kısa zamanda kaledelikler teslim oldu ve Kulacahisar tahmin edilenden de kolay bir şekilde fethedildi. Aya Nikola kalenin ele geçirildiğini

öğrendiğinde küplere bindi.

– Nasıl haberim olmaz? Osman nasıl bu kadar hızlı hareket edebilir? Olamaz, bir kale bu kadar çabuk alınamaz. Ona göstereceğim!

Kulacahisar'ın alınması etraftaki tekfuruları endişeye düşürdü. Karacahisar Tekfuru'na gidip yalvardılar:

– Türkmenler her yana yayılıyor, Osman

Bey kalemizi alıyor, bunun önüne geçmezseniz çok geç olacak, dediler.

Karacahisar Tekfuru, kardeşi Kalonoz'un emrine pek çok asker verdi. Eskişehir Beyi de onlara destek çıktı. İnegöl Tekfuru'nun askerleri de bir araya

gelip kuvvetlendiler. Osman Bey'in üzerine yürümek üzere Domaniç'e doğru yola çıktılar. Onların geldiği haberini alan Osman Bey komutanlarını topladı ve gelen orduyu karşılamak üzere hareket etti. Domaniç Beli denen yere geldiklerinde Osman Bey haykırdı:

– Haydi yiğitlerim, alplerim, gün bugündür. Şu keferelere hadlerini bildirelim. Saldırın!

Bir anda sanki fırtına çıktı. Bir uğultu koptu. Alpler kendilerinden geçerek düşman üzerine bir şahin gibi atıldılar:

– Allah Allah! İllallah!

Osman Bey alplerin önünde idi. Savaş meydanına girdiğinde iki askeri haklamıştı bile. O, Kalonoz'un peşine düşmek, onunla çarpışmak istiyordu. Bir anda alplerin etrafı düşman askerleri tarafından sarıldı. Akça Koca:

– Bey'im çemberi yaralım. Bunlar çemberi daraltmak niyetinde, o zaman zor durumda kalırız.

– Doğru söylüyorsun. Haydi o vakit.

Alpler bir tarafa yönelip orada savaşmaya başlayınca çember yarıldı ve geri çekilip açıldılar. Düşman askerleri onlara hücum edince bu sefer alpler onları çembere aldılar.

Kalonoz neye uğradığını şaşırды:

– Ne oldu, nasıl oldu da çembere alındık? Biz onları çembere almamış mıydık? Neler oluyor?

O sırada bir ok ıslık çalarak geçip gitti. Savaş esnasında kılıç şıkırtıları, bağırışlar, haykırışlar, at kişnemeleri birbirine karışıyor, kalkanlara vuran kargılar, gürzler tok sesler çıkarıyordu. Oklar yağmur gibi atılıyor, ıslık çalarak gökyüzünden sanki yağıyordu. Bu kargaşa ortamında Savcı Bey şehit düştü. Savcı'nın şehit düştüğü yerde bir çam ağacı vardı.

O sırada Kalonoz da Aya Nikola gibi savaş meydanından kaçacak iken Aykut Alp gürzüyle onu öldürdü.

Savaş karanlık basıncaya dek devam etti. Tekfurların askerleri, canlarını kurtarmak için kaçtılar. Ancak çok az bir kısmı kaçmayı başarabilmişti. Tekfurlar

ilk büyük yenilgilerini Eskişehir Beyi'nin desteğine rağmen Osman Bey'den aldılar. Artık bu topraklarda tekfurların işi zordu. Osman Bey ile ne yapacaklar, nasıl baş edeceklerdi?

Osman Bey Söğüt'e dönerken zafer kazanmış bir komutan olarak değil de ağabeyinin yasını tutan bir kardeş olarak döndü. Acısı büyüktü. Sevdikleri, yakınları bir bir şehit oluyordu.

Yine de büyük bir zafer kazanmışlar, kendilerinden katbekat üstün tekfurun askerlerine galip gelmişlerdi. Bu Osman'ın ilk büyük zaferiydi. Artık kendine güveniyordu, alplerine güveniyordu. Bu topraklarda daha nice zaferler kazanacaktı. O günden sonra Osman Bey'e Osman Gazi denilmeye başlandı.

KARACAHİSAR'IN FETHİ VE SELÇUKLU HÜKÜMDARININ HEDİYELERİ

Osman Bey uzun zamandır Karacahisar Kalesi'ni ele geçirmeyi düşünüyordu. Bunun için planlar yapıyor, hazırlıkların tamamlanmasını bekliyordu. Bu düşüncesini hiç kimseye açmıyordu. Hazırlıkların niçin yapıldığını soranlara,

– Tedbir için diyor; ser veriyor, sır vermiyordu.

Bu arada Karacahisar Tekfuru, Selçuklu Sultanı Alaaddin Keykubat'a vergi vermekten vazgeçmişti. Üstelik Kayılara zarar vermek için de fırsat kollamaya başlamıştı.

– Birleşelim hem Osman'ı yenelim hem de Selçuklu Sultanı'na asi olalım, vergi vermeyelim, diye tekfuruları tahrik ediyordu.

Bunu haber alan Sultan hemen askerini toplayıp Osman Bey'e haber saldı.

– Karacahisar alınacak, diye emir verdi.

Karacahisar Kalesi, Ertuğrul Gazi döneminde alınmış daha sonra Tekfur’la yapılan anlaşma gereğince kendisine geri verilmişti.

Sultan Alaaddin Keykubat ordusuyla yola çıktığında Moğol saldırıları da artmıştı. Bu yüzden Karacahisar civarına geldiğinde Moğol saldırılarının arttığı haberini alınca geri dönmek zorunda kaldı. Osman Bey alpleriyle yalnız kalmıştı. Bu duruma Karacahisar Tekfuru çok sevinmişti:

– Sultan gitti. Osman Bey bir başına kaldı. İşte tam aradığım fırsat. Bu kaleye saldıramayacak. Saldırırsa ben onu yenerim. Bu da Osman’ın sonu olur. Böylece ondan kurtulmuş oluruz.

Bir süre sonra Osman Bey alpleri ile kaleyi kuşatmaya başladı. Bu durum Tekfur’u çileden çıkardı:

– Yahu bu Osman nesine güveniyor ki? Bu kadar sağlam kaleyi alacağını mı zannediyor? Ben “O gider, beklemez.” diyordum. Gelsin, saldırın bakalım. O zaman görecek gününü. Bu Türkmen çok olmaya başladı. Bu keçi çobanlarından mı korkacağım?

Osman Bey, kaleyi tamamen kuşatmıştı. Kuş uçurtmuyordu. Kaleye giriş ve çıkışlar durmuştu. Yiyecek ve takviye askerî birlikler de gelemiyordu. Bu durum Tekfur’un hoşuna gitmedi.

– Bu sefil Türkmen ne yapmaya çalışıyor? Bizi kuşatarak teslim alacağını falan mı sanıyor? Öyle düşünüyorsa aldanıyor.

Osman Bey sabırlıydı. Bir sabah Osman Bey alplerine şöyle emir verdi:

– Haydi, Söğüt’e dönüyoruz. Kuşatmayı kaldırıyoruz!

Sonra bir bölük alple oradan uzaklaştı. Karacahisar Tekfuru onların gidişini görünce sevindi:

– İşte gidiyorlar. Kaleyi alamayacaklarını anladılar, dedi.

Bütün savunma tedbirlerini kaldırdı. Kalede hayat normale döndü. Kaleye yiyecek geldi. “Takviye gönderelim mi?” diye soranlara Tekfur “Gerek yok, keçi çobanları gitti. Tehlike kalktı.” diye cevap verdi. Askerlerinin yarısını kaleden çıkarıp Söğüt sınırına vurgun yapmak için gönderdi.

İşte bu fırsatı bekleyen Osman Bey:

– Gün bu gün, dedi.

Osman Bey, alpleriyle gider gibi yapmış, kale etrafına gece gelerek gizlenmiş ve bu hâlde    gün beklemişti. Askerlerin kaleden çıktığını görünce de yaptığı planın işlemesini emretmişti.

Kalenin kapısı büyük ko  başları ile kırılmaya başlandı.

Tekfur’u yatağından uyandırdılar:

– Efendim, Osman Bey kale kapısını kırıyor!

– Sen ne diyorsun be adam! Osman gitti ya.

– Tekrar gelmiş efendim. Gafil yakalandık. Askerlerimizin yarısı Söğüt sınırında.

– Tez haber ulaştırın gelsinler.

– Habercimize geçit vermezler. Kaleyi tamamen kuşattılar.

– Kahretsin! Nedir bu keçi  obanından çektiğimiz. Hazırlanın. Kale asla teslim olmayacak ona göre.

– Peki efendim.

Kale kapısı kırılınca içeri girmek için bekleyen alpler hızla kaleye doľuřtular ve kendilerini engellemek isteyen savaşçılarla vuruşmaya başladılar. Osman Bey kapının açıldığını görünce atını hemen sürmüş ve alplerinin yanından geçerek meydana girmişti.   n ne çıkanlara kılıcını savuruyor, kargısını fırlatıyordu. Kendisine saldıranların hamlelerine kalkanı ile karşı koyuyordu. Surlardaki okçuları vurmak için kılıcını kınına soktu. Yayını eline aldı ve seri bir şekilde ok atarak nöbetçileri bir bir vurdu.

Osman Bey’in emrindeki alpler akşama dek vuruştular. Sonunda kale fethedildi.

Tekfur ise teslim olmamak için çırpındı ama sonunda yakalanıp Osman Bey’in karşısına getirildi:

– Söyle bakalım Tekfur sana ne yapayım?

– Canımı bağışla, kale de senin olsun.

– Kale zaten benim. Yani Selçuklu Sultanı Alaaddin’in.

– Hazine senin olsun.

– Oldu zaten.

– Beni öldürme.

– Ama bize ettiğinin, yaptıklarının cezasını vermem lazım. Aksi hâlde adaletsiz davranmış olurum. Bir bey asla adaletsiz davranmaz. Beye yakışmaz. Bizim töremizde böyledir. Bizi küçümsedin. Keçi çobanları, sefil Türkmenler dedin. Ama giderayak şunu bil ki kimseyi küçümsemeyeceksin ve gaflette bulunmayacaksın.

Sözünü bitirir bitirmez Tekfur’un cezasını kılıcıyla verdi.

Karacahisar fethedilmişti.

Bu haber Ak Timur aracılığıyla derhâl Sultan Alaaddin’e ulaştırıldı. O da Osman Gazi’yi tebrik etti ve hediyeler gönderdi. Sultan, Osman’a sancak, tabl (davul), tuğ, alem (bayrak), nakkare (zil) verdi.

Ertuğrul Gazi’den aldığı uç beyliğini oğlu Osman Bey gayet başarılı bir şekilde yerine getiriyordu. Bu durumdan en çok Selçuklu Sultanı Alaaddin Keykubat memnundu. Osman Bey’e tekrar haber yolladı:

– Bundan sonra alacağın yerler topraklar senin olsun Osman Bey’im. Tekfurları vergiye bağla. Benim hükümdarlığımı tanısinlar ve isyan etmesinler.

Hediyeler, büyük bir törenle Osman Bey’e sunuldu. Ancak kendisi Selçuklu Devleti’nin geleceğini iyi görmüyordu. Çünkü Moğolların saldırıları devam ediyordu. Özellikle Konya’da sultanlar üzerinde baskı kuran Moğollar istedikleri kişiyi sultan yapıyorlardı. Nitekim Sultan Alaaddin’in yerine II. Gıyaseddin Keyhüsrev’i getirdiler. Osman Bey yeni sultanın Alaaddin Keykubat gibi dirayetli ve cesur olmadığını biliyordu. Bu yüzden ileride kendi başının çaresine bakmak, fırsat olursa kendi devletini kurmak ve Kayı Boyu’nu bir devlete kavuşturmak istiyordu. Hem askerî hem de ekonomik imkânları artırmak için gece gündüz çalışıyordu. O, Kayı Boyu büyüsün, askeri çok olsun ve zenginlesin istiyordu. Fakirlerin, bilgelerin, âlimlerin kendi yurduna gelmesini arzu ediyor ve davet de ediyordu. Osman Bey’in adaletli bir bey olduğu her yana yayılınca tekfurların vergilerinden, baskılarından bıkan Rumlar ve diğer gayrimüslimler dahi Söğüt’e gelip yerleşmeye ve Osman Bey’e biat etmeye başlamıştı. Bu durum

Germiyanlıları çok öfkeliendiriyordu. Germiyan Beyi sık sık Kayıların sınırlarına saldırılar yapıyor ama Osman Bey'in alplerinin karşısına çıkmaya çekiniyordu.

Tekfurlar, el altından Germiyan Beyi'ni destekliyorlardı.

Bu arada Osman Gazi, Bilecik Tekfuru ile iyi geçiniyordu. Çünkü Domanıç yaylasına giderken beyliğinin bütün eşyalarını, mallarını ona bırakmaya devam ediyordu. Dönüşte de Tekfur'a hediyeler sunuyordu. Bu durum diğer tekfurların hoşuna gitmiyordu. Bilecik Tekfuru'nun Osman Bey ile iyi geçinmesini kabullenemiyorlardı.

KOSES MİHAİLİ İLE DOSTLUK

Harmankaya Tekfuru bir gün tek başına ava çıkmıştı. Peşine düştüğü karacayı takip etmiş, derin bir vadiye girmişti. O yörede haramiler vardı. Onu bir başına görünce yakalamak için hemen saldırıya geçtiler. Etrafını çevirdiler.

– Demek av peşindesin Koses Mihaili. Ama bak, sen bizim avımız oldun. Şimdi seni burada gebertsek kimsenin haberi olmaz.

Tekfur kılıcını çekti.

– Gelin de gebertin bakalım, dedi.

– Bizler beş kişiyiz sen ise tek. Bu senin için ölüm demektir.

– Nasıl olsa öldürmeyecek misiniz, ölürken üçünüzü yanımda götürürüm.

– Çok cesurmuşsun. Seninle anlaşalım. Canını bağışlayalım, sen bize her ay iki yüz altın ver.

– Vermem.

– Canından kıymetli mi?

– Bir tekfur hırsızlarla, haydutlarla anlaşma yapmaz ama şimdi çekip giderseniz ben de sizin hayatınızı bağışlarım.

– Ha ha ha!.. Hayatın şu kılıcımın ucunda, sen ise bizim hayatımızı

başılamaktan söz ediyorsun.

- Elbette, bu son sözüm ve son şansınız.
- Saldırın, dedi haydutların başı.

İki haydut hamle yaptı. Koses Mihaili birini hemen kılıcı ile yere serdi. Çevresi sarılan Tekfur'a haydutlar saldırmak üzereyken bir ses duyuldu:

- Durun!
- Sen de kimsin?
- Kim olduğum önemli değil. Beşe bir çarpışmak pek adaletli değil.
- Gel sen de katıl o zaman, Harmankaya Tekfuru ile seni de gebertelim.
- Ya sizler geberirseniz?
- Göreceğiz.

Adam hemen bulunduğu yerden kılıcını çekti ve aşağıya atladı. Koses Mihaili ile sırt sırta verdiler. Hamle yapan haydutlardan biri adamın kılıç darbesiyle can verdi. Diğerinin de hakkından Tekfur geldi. Şimdi ikiye ikiydiler. Haydutların başı, bu durumdan memnun kalmamıştı.

- Kaçalım, dedi.

Çarpışmaktan vazgeçerek hemen oradan kaçtılar. Harmankaya Tekfuru Koses Mihaili adama çok teşekkür etti:

- Adını başıslasan da hayatımı kurtaran adamın ismini öğrensem.
- Kayı Beyi Osman Gazi derler bana.

Tekfur şaşırdı:

– Demek Osman Gazi sensin. Adını çok işittim. İyi ama ben bir Hristiyan'ım sense bir Müslüman, beni neden kurtardın?

– Bizim için fark etmez Tekfur. Zorda kim olursa olsun yardım ederiz. İster bizden olsun isterse olmasın. Adalet ve vicdan bunu emreder, bu töremizdir.

- Ama hayatını tehlikeye attın.

– Olsun, nasıl olsa bir gün öleceğiz. Ömrü Allah takdir eder, o dilemeden kimse ölmez. Eceli geleni de hiç kimse yaşatamaz. Biz böyle inanırız. Bizler insana saygı duyarız, bize de saygı duyulması şartıyla. İnsanları severiz Yaradan'dan ötürü.

Şimdiye dek işitmediği sözler Koses Mihaili'nin kalbine işlemiştir. Osman Gazi'ye teşekkür etti. Oradan ayrıldılar.

* * *

Osman Gazi, Kayı halkının zenginlemesi için pazarlar açıyor; bu pazarlara herkes gelsin, alışveriş yapsın istiyordu. Eskişehir yakınlarında Hamam yöresinde yeni bir pazar kurdurmuştu. Bu pazara gelenler arasında Bilecik Tekfuru'nun halkından esnaflar, pazarcılar da vardı. O gün Germiyanlılardan da pazara gelenler olmuştu. Bilecikli esnaflardan biri bardak satıyordu.

– Bardaklarım var. Sırlı bardaklarım. Sağlam ve su sızdırmaz bardaklarım, diyerek malları satmaya çalışırken bir Germiyanlı dört tane bardak aldı ama parasını vermedi.

Vermediği gibi kırdığı ve çatlattığı bardakları geri getirdi. Pazarcıya çıkıştı:

– Bana çatlak ve kırık bardak vermişsin!

– Sen paramı ver.

– Vermeyeceğim hileli mal satıyorsun. Gâvur seni.

– Gâvur sana derler, zorba herif.

– Bana sağlam bardak ver.

– Vermeyeceğim. Seni Osman Gazi'ye şikâyet edeceğim.

– Kime şikâyet edersen et. Osman Gazi bir Müslüman'ı mı yoksa gayrimüslimi mi haklı bulacak, bir düşün istersen.

– Osman Gazi adaletlidir, haklı olanı tutar.

– Göreceğiz.

Bilecikli esnaf işini gücünü bıraktı. O gün orada olan Osman Gazi'ye gitti. Şikâyetini bildirdi. Bunun üzerine Osman Gazi Germiyanlı adamın bulunmasını istedi. Çok geçmeden ikisi de Osman Gazi'nin huzuruna getirildi.

Esnaflar şikâyetini tekrarladı ve olan biteni anlattı. Bunun üzerine Osman Gazi:

– Bu söylenenler doğru mu, diye sordu.

– Değil. Bana kırık ve çatlak bardak verdi. Ben de ona parasını vermedim.

– Hayır efendim. Bardaklarım sağlamdı.

– Şahidin var mı?

– Var.

– Çağır onları, gelsinler.

Az sonra şahitler geldi ve Bilecikli esnafın haklı olduğunu, olayın onun dediği gibi geliştiğini ifade ettiler.

Bunun üzerine Germiyanlı müşteri güldü:

– Osman Gazi, beni bu gayrimüslimlere tercih etmeyeceksin değil mi? Onlar Müslüman değil.

– Bir Müslüman, gayrimüslim de olsa birini aldatır mı? Yalan söyler mi? Haksızlık yapar mı? Söyle bana! Bu kitabımızda yazar mı? Hani adalet, hani hak?

– Ama Bey'im onlar Müslüman değil ki!

– Dini ne olursa olsun, biz aldatan tarafta, haksızlık yapan tarafta olamayız. Sen haksızsın.

– Bey'im, beni bunlarla bir tutuyorsun ama ben Müslüman'ım.

– Müslüman isen böyle davranmamalıydın. Şimdi bu adamın bardaklarının parasını öde.

– Ödemem.

– Ödeyeceksin. Bir daha da benim pazarıma uğramayacaksın. Gelmeyeceksin!

– Ben para vermem.

– Vermezsin öyle mi?

– Öyle.

Osman Gazi oturduğu yerden kalktı, adamın yakasına yapıştı ve belindeki kuşağında sakladığı keseyi aldı. Bilecikli esnafa sordu:

– Kaç para bu bardaklar?

– Çeyrek sikke.

– Al bakalım paranı.

– Gelelim şimdi sana... Derhâl pazarı terk et, bir daha da uğrama, sana kötülüğüm dokunur.

– Yanlış yaptın Bey'im.

– Yıkıl karşımdan, hâlâ konuşuyorsun! Sana gelince bardakçı... İsteddiğin

zaman pazarıma gelebilirsin. Mallarını gönül rahatlığı ile sat.

– Sağ olasın Osman Gazi.

Bu olaydan sonra Osman Bey'in kurduğu her pazara farklı dinlerden satıcılar ve alıcılar gelmeye başladı. Onun adaletli davranışı her yerde anlatılır oldu. Hatta bardakçı İslam'ı kabul etti. Pek çok gayrimüslim Söğüt'e ve civarına yerleşip İslam'ı seçti.

BİLECİK'İN FETHİ

Osman Gazi'nin Bilecik Tekfuru ile iyi geçinmesi onunla dost olması diğer tekfurların işine gelmiyordu. Sık sık bir araya gelip konuşuyorlardı:

- Osman Gazi artık çok olmaya başladı. Gün geçtikçe de kuvvetleniyor.
- Sırayla hepimizi yenecek ya da hepimize saldıracak.
- Bunun için güçlerimizi birleştirmeliyiz.
- Ama Bilecik Tekfuru Osman'a güveniyor. Onunla dosttur.
- Onu da ikna edeceğiz.
- Bizimle birlikte hareket etmesini sağlayacağız.
- Aksi hâlde başarılı olamayız.
- Bir gün bakarsın ki Osman elimizdeki bütün kaleleri almış.
- Onu durdurmalıyız ve yenmeliyiz.
- Adaletli diye bizim halkımız bile onu sever ve sayar.
- Adaleti bilmem, güçlü kim ise kuralları o koyar. Bizim için adalet bu.

Bu konuşmaları dinleyen Bilecik Tekfuru:

– Osman adaletlidir. Benim de dostumdur. Bana karşı hiçbir saldırısı olmadı. Her zaman bana hediyeler gönderir. Benimle iyi geçinir, ona karşı nasıl savaş açarım?

- Bir gün sana da sıra gelecek. İleride Osman'ın sana saldırmayacağını garanti

edebilir misin?

- Bilemem.
- Şimdi en iyisi bize katılmak ve Osman’a karşı birlikte hareket etmek.
- Bu dostluğa ihanet olur.
- Osman’a mı ihanet iyi yoksa biz tekfurlara mı? Bu konuyu iyi düşün.

Bilecik Tekfuru zorda kalmıştı. Ne yapacaktı? Nasıl hareket edecekti? Bir yanda yiğit ve cesur adaletli komşusu Osman vardı, öte yanda da tekfurlar. Bir seçim yapması için zorlanıyordu. Bilecik Tekfuru eski günleri hatırladı. Ertuğrul Gazi’yi, Osman ile dostluklarını, kendisine gönderilen hediyeleri, onların Domaniç’e çıkışını...

“Ben ona nasıl ihanet ederim, onu yarı yolda nasıl bırakırım? Böyle bir şey bana yakışmaz. Öbür yandan kendi dinimden olan tekfurlar var, onların dostluğu da benim için önemli. Hem İmparator bana baskı yaparsa? Selçuklu Sultanı iyice zayıfladı onu artık Moğollar yönlendiriyor. Belki ileride yine biz kuvvetleniriz. Moğollar gidince buralar gene bizim olur. Osman’ı o zaman da kovmak mümkün. Ama ya gittikçe kuvvetlenirse? Sonra Bilecik’i de almaya kalkarsa ve bana da saldırırsa? Öf ne kadar bir zor durum.” diye düşündü.

Sonunda istemeye istemeye tekfurlarla beraber hareket etmeye karar verdi. Bu kararını onlara bildirdi.

Koses Mihaili ise Osman ile dostluğunu ilerletmişti. Onu Harmankaya’ya davet ediyor, o da Söğüt’e gidiyordu. Ama tekfurların tepkisini çekeceğini bildiği için artık geliş gidişlerini ertelemişti. Osman Gazi’ye önemli haberleri ulaştırıyordu. Kayı Beyi’ne büyük saygı duyuyordu. Müslümanların hâlleri onu etkiliyordu. Kendi dininin kurallarını düşünüyordu. Acaba Müslüman olsaydı mıydı? Bu soruyu son dönemlerde sık sık kendine sormaya başlamıştı. Harmankaya Tekfuru Koses Mihaili İslam’ı seçecek miydi?

* * *

Bilecik Tekfuru, Yarhisar Tekfuru’nun kızıyla evlenecekti. Düğün için bütün hazırlıklar sürüyordu. Onun evleneceğini duyan Osman Gazi kendisine sürüyle koyun gönderdi:

– Bu koyunları kesip düğününe gelen misafirlerine ikram etsin, diye haber yolladı.

Ashında Bilecik Tekfuru Osman'ı düğüne davet etmemişti. Tekfurlar düğünden önce bir araya geldiler. İçlerinde Koses Mihaili de vardı. Şöyle bir karara vardılar:

Bilecik Tekfuru, Osman'ı düğüne davet edecekti. Osman düğüne gelirken tuzığa düşürülecek ve öldürülecekti. Bu karara diğer tekfurlar gibi Bilecik Tekfuru hatta Harmankaya Tekfuru Koses Mihaili de uyacaktı. Osman, böylece ortadan kaldırılmış olacaktı.

Bilecik Tekfuru, kendinden şüphelenmemesi için Osman'ı düğüne Koses Mihaili aracılığıyla davet etti. Harmankaya Tekfuru, Söğüt'e gidip Osman Gazi ile görüştü.

– Osman Bey, Bilecik Tekfuru seni düğününe davet ediyor. “Dostluğumuzun nişanesi olarak mutlaka gelsin. Diğer tekfurlardan çekinmesine gerek yok. Canının güvenliği bana ait, ben onu korurum.” der.

Osman Bey bu davete teşekkür etti:

– Töremize göre davet edilen yere gitmek gerekir. Geleceğimizi söyle. Ona hediyeler de göndereceğim, bizzat ben de hediye getireceğim. Merak etmesin, teşekkür ederim, dedi.

Koses Mihaili bir süre sustu. Rahat değildi. Hazırlanan tuzığı Osman Bey'e söylemeli mi söylememeli mi bilemedi. Tereddüt etti. Onun bu hâli Osman Gazi'nin dikkatinden kaçmadı:

– Hayrola Mihaili? Söyleyeceğin bir şey var da söyleyemiyorsun gibi bir hâlin var. Seni böyle huzursuz eden şey nedir? Söyle bana...

– Bey'im!.. Nasıl söylesem ki?..

– Nasıl istersen öyle söyle.

– Osman Bey seni sayarım. Hayatımı kurtardın diye değil, adaletli olduğun için; cömert ve merhametli olduğun için; doğruluktan ayrılmadığın için; herkese yardım ettiğin için.

– Bizler böyleyiz.

- Öylesiniz, ben de size özenirim. Size benzemek isterim.
- Öyleyse...
- Dur Bey'im, sana diyeceğim bunlar değildi daha da önemli.
- Ya!.. Söyle o zaman.
- Osman Bey, tekfur lar anlaştılar, sana tuzak hazırladılar.
- Ya Bilecik Tekfuru?
- O da onlarla beraber. Düğüne davet etmelerinin sebebi de seni düğünde öldürmek. Her şey hazırlandı ve ayarlandı.
- Bak sen... Bilecik Tekfuru'ndan bunu beklemezdim.
- Onu da ikna ettiler.
- Ya sen?
- Benim seninle dostluğumu, sana haberler getirdiğimi bilmiyorlar.
- Bu iyi. Sen Tekfur'a geleceğimi ve düğüne katılacağımı söyle.
- Ama...
- Merak etme, ben de tedbirimi alacağım. Sen rahat ol. Şu hediyeleri de Bilecik Tekfuru'na ver. Ancak ben bütün alplerimle gelmek istiyorum. Düğünü kalede değil, açık arazide yapsınlar zira kaleye sığmayız.
- Derim.
- Haydi, uğurlar ola. Hoşça kal, dikkat et.
- Ederim. Meraklanma.

Koses Mihaili, Osman'ın bu sözlerini Bilecik Tekfuru'na söyleyince Tekfur:

- Yahu Osman ne kadar da safmış, hemen kandı. İsteddiği gibi düğünü dışarıda yaparız. Onu açık havada daha iyi haklarız. Tuzaktan kurtulamaz. Tamam, teklifini kabul ediyorum. Hediyeleri için de teşekkür ederim, dedi.

Düğün günü gelip çatı. Kaleden epey uzakta geniş bir yerde şenlikler başladı. Bütün davetliler oraya toplandı. Düğünden iki gün önce Osman Bey, Bilecik Tekfuru'na haber gönderdi.

- Biz düğünden sonra hemen yaylaya çıkacağız. Sen bizim eşyalarımızı ve ürünlerimizi yine kalende emanete al. Yine dediğin gibi silahsız kadınlar, kağnılarla eşyaları getirecekler.

Bilecik Tekfuru bu teklifi de kabul etti.

– Osman’ın bu kadar saf olduğunu tahmin etmezdim. Eşyalarını, mallarını ve ürünlerini hatta kadınlarını da bana kendi eliyle gönderiyor. Düğünden sonra onlara el koyarım. Kadınlarını da askerlerime eğlensinler diye hediye ederim. Ha ha ha! Osman sonun geldi. Yiğitsin, cesursun ama safsın.

O gece kırk kağrı arabası sıkı sıkıya örtülü olduğu hâlde kaleden içeri alındı. Osman Gazi de düğüne gitmek için yola çıktı. Alplerinin yarısını kurulan tuzağı bozmaya ayırdı, onlar da karşı tuzak hazırladı. Diğer yarısı ile de düğün yerine gitti. Bilecik Tekfuru kendini karşıladı ve ona iltifatlar etti.

– Dostum Osman Bey hoş geldin. Düğünümü şereflendirdin.

İlerleyen saatlerde Tekfur’un işaret vermesiyle askerleri, Osman Bey ve alplerinin etrafını sardı. Yarhisar Tekfuru ile İnegöl Tekfuru:

– Osman bu akşam öleceksin. Senden kurtulacağız. Tuzağımıza düştün.

Osman Bey:

– Bilecik Tekfuru sen bu işe ne dersin?

– Ben de onlarla beraberim Osman. Seni öldüreceğiz. Mallarınıza, eşyalarınıza ve kadınlarınıza el koyacağım. Saldırın.

Osman Gazi alplerine,

– Davranın. Şu keferelere haddini bildirmek zamanı geldi. Haydi aslanlarım, dedi.

Düğün alanı bir anda savaş alanına döndü. Her iki taraf meşaleler aydınlığında birbirine

girdi. Savaş devam ederken Yarhisar ve İnegöl Tekfurları tuzağı hazırlayan askerlerin de yardıma gelmesini bekliyordu ama gelen giden olmuyordu. Osman Gazi ve alpleri iyi dövüşüyordu. Bu arada hiç beklenmeyen bir şey oldu. Koses Mihaili de kılıcını çekip Osman'ın yanına geldi.

- Seninleyim Bey'im, dedi.
- Kendine yazık etme, sen karışma.
- Olmaz artık beraberiz. Ölürsek de kalırsak da beraberiz.

Bu durum alplere büyük moral kazandırdı. Az sonra tuzağı bozan alpler de savaş meydanına gelince hâkimiyet Osman Gazi'ye geçti. Bilecik Tekfuru

kalesine sığınmak için kaçımaya başladı:

– Kaleme gitmeliyim, kaleme sığınmalıyım, diye bağıyordu.

– Ey sözünde durmayan Tekfur, kale senin mi ki oraya gideceksin, dedi Osman Gazi ona.

– Elbette benim.

– Sana eşya getiren kadınlarımız ve arabaların içine sakladığımız alpler kaleni kolayca ele geçirdi. Asıl sen benim tuzağıma düştün. Kalendeki askerleri boşaltmayacaktın. Bilesin ki bizim dostluğumuz da düşmanlığımız da kuvvetlidir.

– Osman Bey beni affet. Ben kandırıldım.

– Affetmem, cezan ne ise çekeceksin.

– Hazinelerim senin olsun.

– Zaten benim.

– Kalem de...

– O da benim. Pazarlık edecek hâlin de yok. Vurun şunun başını.

Bilecik Tekfuru öldürüldü. Evlenecek Olefera ise Osman Gazi'nin oğlu Orhan ile evlendirilmek üzere Söğüt'e götürüldü. Osman Gazi, Koses Mihaili'ye çok teşekkür etti.

– Sen olmasaydın belki bizi öldüreceklerdi.

– Bey'im, sen benim dostumsun. Dost dostu kollar.

– Sağ ol.

SULTAN OSMAN ADINA OKUNAN HUTBE VE AMCASI DÜNDAR

Osman Gazi, Karacahisar'ı büyütmek istedi. Bunun için etraftan misafir kabul etti. Onları kaleye yerleştirdi. Bunu duyanlar bir bir Osman Gazi'ye katılmaya,

ondan yer ve ev istemeye başladılar. O da elinden geldiğince kendilerine yardım etti. Karacahisar büyüdü, gelişti. Mamur oldu. Burada birçok kilise vardı. Mescidler yaptılar. Aynı zamanda pazar kurdular. Günlerden bir gün ahali, cuma namazını yapılan büyük mescitte kılmak istedi. Bunun için de Osman Gazi'den bir kadı istediler. Dursun Fakih'e bu durumu söylediler. O da Şeyh Edebalı'ye söyledi. Edebalı de damadı Osman Gazi'ye anlattı.

– Sizler bu iş için ne gerekiyorsa yapın, benim rızam var, dedi.

Dursun Fakih bu sözler üzerine,

– Bey'im burada cuma namazı kılmak ve hutbe okumak için Selçuklu Sultanı'ndan izin almak gerek.

Osman Gazi bu sözlere öfkelendi:

– Bu şehri biz kılıçlarımızla aldık! Sultan'ın bunda ne yardımı oldu ki ondan izin alalım? Ona sultanlık veren Allah, bana da hanlık verdi. Eğer minneti şu sancaksa kendi sancağımızla keferelerle savaştık. Eğer ben Selçuklu hanedanıyım derse ben de Gökalp nesliyim. Eğer bu topraklara ben onlardan önce geldim derse ata dedem Gündüz Alp ve onun babası Süleyman Şah da onlardan önce geldi derim. Hem Selçuklu Sultanı'nın hükmü kalmadı. Moğolların elinde oyuncak oldu. Artık tek başımıza hareket etmek zamanı geldi!

– Doğru demezsin Osman, dedi amcası Dünder. Selçuklu bizi korudu. Bize yardım etti. Yurt verdi.

– Doğru ama biz de ona yardım ettik. Uç beyliğini yaptık. Ona bağlı kaldık. Sultan, Moğolların elinde oyuncak olmasa gene bağlı kalırdık. Amca neden Karacahisar'a sefer giderken bize destek olmadın? Bilecik Kalesi'ni fethederken sen yine yoktun.

O anda biri Osman Gazi'nin kulağına bir şeyler söyledi:

– Üstelik tekfurlarla da birlikte hareket edermişsin.

– Yalan.

– İşte haberi getiren, seni kaç kez onlarla birlikte görmüş. Bu da mı yalan? Hadi onlar kefare, bizim düşmanımız ama amca, sen neden bana düşmanlık edersin? Beylikten ötürü ise beni Aksağlılar Meclisi seçti.

– Bey'im beni affet.

– Amcam da olsan senin bu hıyanetini kabul edemem. Hıyanet kimden gelirse gelsin affetmem, dedi ve kılıcını öfke ile çekerek amcasının boynuna indirdi.

Dünder yere yığıldı.

Sonra Dursun Fakih'e döndü:

– Hutbe okunsun, Sultan'dan izin almaya gerek yok. Bu böyle biline...

– Peki Bey'im.

O gün cuma hutbesi Osman Gazi adına okundu. Bu devlet ilanından başka bir şey değildi. Osman daha sonra kendi adına para da bastırıldı.

Osman Gazi, Selçuklu Sultanı'na bağlı olarak değil, bağımsız bir bey olarak hareket edecekti.

PAZAR KANUNLARI

Karacahisar Kalesi artık gelenleri almaz olunca etrafına yeni evler kuruldu. Şehir daha da genişledi. Hele buradaki pazar o kadar büyüdü ki Diyar-ı Rum'dan ve uzak yakın birçok ülkeden tüccarlar ve esnaflar gelmeye başladı. Herkes güven içinde malını satıyordu. Alışveriş yapanlar mutluydu. Bütün sorunları Osman Gazi çözüyordu.

Osman Gazi yine pazarın kurulduğu bir gün alpleri ile pazarı geziyordu. Germiyan ilinden bir tüccar gelmişti. O daha önceleri de bu pazara pek çok defa gelmişti. Pazarın büyüdüğüne şahit olmuştu. Osman Gazi'yi pazarda görünce önüne çıktı.

– Bey'im bu pazarın bacını bana satın, dedi.

Osman Gazi şaşırdı. Tüccarı tepeden tırnağa süzdü:

– Bac nedir ki?

– Pazara gelen her kişiden alınan birer akçeye denir.

Osman Gazi daha da şaşırdı hatta biraz da öfkeleni:

– Senin bu pazar halkından bir alacağın mı var ki birer akçe almak istersin?

– Bey'im bu töredir. Bütün diğer devletlerdeki pazarlardan böyle bac alınır, bunu padişahlar ile devlet sahibi olanlar alır.

Osman Gazi ne diyeceğini bilemedi, bir süre düşündü.

Sonra tüccara sordu:

– Bunu Allah mı buyurmuş? Yoksa padişahlar, beyler mi töre yaptı?

– Töre böyle Bey'im. Ezelden kalmış, hep böyle yapılagelmiş.

Osman Gazi'nin aklına yatmamıştı bu töre. Birçok sorusu vardı:

– Bir kişinin kazancı başkasının mı olur? Onun mülkünde, malında benim ne hakkım var ki ondan akçe alayım? Bir daha bana böyle şeyler söyleme yoksa sana zararım dokunur.

Bu sözler üzerine tüccar ne diyeceğini şaşırdı. Ne söylesin nasıl hareket etsin bilmedi. Osman Gazi'nin öfkesi belli oluyordu. Onun kızdığını gören pazar ahalisi ve esnafı:

– Bey'im pazar işleri böyle olur. Padişah pazara gelenlerden bac alır ki pazarı daha iyi korusun, kollasın, güvenliğini sağlasın. Bu size verilmiş para değil. Toplanan para gene pazarcı esnafına, buraya gelen ahaliye harcanır. Böylece pazar kendi kendinin masraflarını karşılamış olur.

– Bu diğer devletlerin pazarlarında da hep böyle.

Osman Gazi bir süre düşündü.

Sonra,

– İyi o zaman... Mademki bu töre olmuş, töreye uyalım. Pazara mal getirip satabilen iki akçe versin. Mal getirip de satamayan da hiç para vermesin. Kim bu koyduğum kanunu bozarsa ya da uymazsa Allah Teala da onun dinini ve dünyasını bozsun. Bac konusunda son diyeceklerim bunlar, böylece bilinsin.

– Var ol Bey'im.

– Beyliğin daim olsun.

– Allah sana uzun ömür versin.

– Allah seni başımızdan eksik etmesin.

- Pazarın bereketli olsun.
- Kazancın bol olsun.
- Bileğin kavi, yüreğin pek olsun.
- Yaşa Osman Beyimiz.

OSMAN GAZİ BURSA'YI ALMAK İSTİYOR

Osman Gazi her geçen gün büyüyen topraklarını artık idare etmek için güvendiği kimselerin sorumluluğuna vermeyi düşünüyor, daha büyük fetihler için hazırlanmak istiyordu. Bu yüzden Karacahisar Sancağı'nı oğlu Orhan Bey'e verdi. Oranın güvenliğini sağlamak için de kardeşi Gündüz Alp'i görevlendirdi. Yarhisar'ı Hasan Ali'ye verdi. İnegöl'ü Turgut Alp'e, Bilecik'i kayınatası Şeyh Edebalı'ya verdi. Kendisi de Yenişehir'e yerleşti.

Bazen oğlu ile birlikte akın yapardı. Çok geçmeden birkaç kez zorladıkları Köprühisar'ı aldılar. Hedeflerinde İznik vardı. Şehrin etrafındaki kaleleri ele geçirmişlerdi. İznik'i kuşatmak için asker bırakıp Osman Gazi Yenişehir'e, Orhan Bey de Karacahisar'a döndü.

Bu arada Osman Gazi'nin ilerleyişini durdurmak için Bursa, Kestel, Dinboz, Adranos tekfurları birleşti. Askerleriyle Osman Gazi'nin üzerine yürüdüler. Osman Gazi, Koyunhisar'da yapılan savaşta tekfurları yendi. Kestel Kalesi teslim oldu, Kestel Tekfuru kaçtı, Uluabat'ta ele geçirildi. Osman Gazi, Tekfur'la anlaşarak yeniden Kestel'e tekfur olarak tayin etti ama kendine bağladı.

Osman Gazi'nin almak istediği kalelerden biri de Bursa Kalesi ve şehri idi. Asıl o tarafa akınlar yapmak istiyor ve bütün planlarını da ona göre hazırlıyordu.

Bu fetih için Bursa'nın etrafına keşif gezileri yaptırıyordu. Osman Gazi, Bursa ve yöresini çok iyi öğrenmişti. Hemen hazırlıklara başladı. Bursa Kalesi ve şehri koca bir dağ olan Keşiş Dağı'nın (Uludağ) sırtına dayanmıştı. Ön tarafları da iyi korunuyor ve iyi savunuluyordu.

Birkaç kere Bursa üzerine sefere çıktı ama zorlanacağını anlayınca "Sabırlı davranmak gerek." dedi. Kaplıca taraflarına gözetleme ve keşiflerde kullanılmak üzere bir kale yaptırdı. Kaleye komutan olarak Aykut Alp'i bıraktı.

Osman Gazi, Bursa'yı gösteren basit bir haritaya bakıp,

– Dağ tarafını da kontrol etmek lazım, dedi. Oradan şehre yedek kuvvet gelebilir. Üstelik bunu göremeyiz ve duyamayız. Orasını da kontrol etmek için bir hisar yaptırmalıyım.

Böylece Bursa'yı rahatlıkla gözlemleyebilecekti. İki hisarı da bir yılda çok uğraşarak yaptırdı. Ancak Osman Gazi başka bir yol daha izlemişti. Bursa'nın köylerini almış, mamur etmiş, orada bulunan halka çok iyi davranmıştı. Onun bu davranışları sebebiyle köylerde halk Osman Gazi'ye saygı duymuştu. Bu da onun işini kolaylaştırıyordu. Ona her zaman haberler getiriyor, gelişmelerden haberdar ediyorlardı.

* * *

Osman Gazi'nin etrafındaki alpler, komutanlar, Yarhisar'ı da fethetmek istiyorlardı ama Osman Bey buna engel oluyordu. Çünkü Koses Mihaili onun yakın arkadaşıydı. Ona tekfurların hazırladığı tuzakı haber vermişti.

Osman Bey onun Müslüman olmasını çok istiyordu. Son dönemde komutanlarının,

– Bey'im şu Mihaili'nin de yurdunu vuralım, ele geçirelim, demeleri iyice artmıştı.

Osman Gazi onları oyalamaya çalışıyordu:

– Durun bakalım, elbette sıra oraya gelecek.

Mihaili ise düşünceler içindeydi. Bir karar vermesi gerekiyordu. Kendi dininin bazı konularda ne kadar yetersiz kaldığını görmüş ve anlamıştı. Oysa İslam dininde her şey daha kolay ve anlaşılırdı. Çoktandır Müslümanlarla beraberdi.

Onların doğruluğuna, adaletine, alçak gönüllüğüne hayrandı. Onlar gibi olmak istiyordu. Üstelik onlar kendileri için değil, Allah için gaza ediyorlardı. Bütün gün bu konuları düşünen Koses Mihaili, gece yattığında bir rüya gördü:

Sisler içindeydi Koses. Nereye gideceğini bilemiyordu. Sıkılıyor ve endişeleniyordu. O sırada sis dağılmaya başladı ve bir yol göründü. Mihaili o yola girdi, yolun sonunda onu Peygamberimiz karşıladı.

– İslam’a gir, dedi kendisine.

Koses Mihaili birden uyanıverdi.

– Bu rüya ne anlama gelir? Yoksa vakti mi geldi? İslam dininin Peygamberi Hz. Muhammed’i rüyamda gördüm. Bunu Osman’a anlatayım.

Koses Mihaili sabahleyin hemen atına bindi. Yenişehir’in yolunu tuttu. Osman Bey’in yanına gitti.

– Bey’im, sana gördüğüm rüyamı anlatmaya geldim.

Çok heyecanlıydı. Sanki rüyayı yeniden görüyormuşçasına anlattı.

Osman Gazi güldü:

– Biz de senin Müslüman olmanı isteriz. Ancak bizim dinimizde zorlama yok. Ne zaman istersen o zaman Müslüman olursun.

Harmankaya Tekfuru kısa bir süre düşündü:

– Ben Müslüman olmak istiyorum. Emrine girmeyi dilerim. Bana ne yapmam gerektiğini öğret ki ben de sizlerin arasına Müslüman olarak katılayım.

– Kelime-i şهادet getireceksin. Sonra sana İslam'ın emirlerini uzun uzun anlatırız.

Koses Mihaili, o gün dinini değiştirdi ve adı Köse Mihal oldu. Bunun zerine hem Osman Gazi hem de alpleri çok sevindi.

* * *

Osman Gazi hep Bursa'yı düşünüyordu. Artık şehri iyice kuşatmışlardı. Kuş uurtmuyorlardı. Ama Osman Gazi, Bursa zerine yürümeden önce doğuya gitmeyi düşünüyordu. Çünkü buraları Köse Mihal iyi biliyordu. Onun kılavuzluğunda sefere ıktılar. Lefke (Osmaneli) zerine yürüdüler, ardından adırılı ve Geyve Tekfuru'na haber salındı, teslim olmaları hlinde canının bağışlanacağı bildirildi. Osman Gazi'ye teslim oldular. Osman Bey onları kalelerinde bıraktı. Kendine bağladı. Oradan Mekece'ye vardılar. Oranın Tekfuru da ona tabi oldu. Akhisar Tekfuru ise askerleriyle Osman Gazi'ye karşı geldi ama yenildi. Ardından Geyve ele geçirildi. Bu arada avdarlar saldırmak istedi, Orhan Bey onların hakkından geldi. Osman Gazi'ye bağlı kalmak şartıyla canları bağışlandı ve avdarlara yurtları geri verildi.

Osman Gazi Bursa'yı almayı istiyordu ama yıllar çabuk geçmiş artık yaşlanmıştı. Bir de ayağında nikris denilen bir hastalığı vardı onu çok zorluyordu, yoruyordu. Osman Gazi bazen Söğüt'e gidip orada dinleniyor, tekrar sefere çıkıyordu. Genellikle de Yenişehir'de kalıyordu. Hekimler onun hastalığına are arıyorlardı ama henüz tedavi edememişlerdi.

Osman Gazi oğlu Orhan'ı çağırttı:

– Oğul, benim derdim var. Ayağım müthiş ağrıyor. Ata zor biniyorum. Senden dileğim yanına en güvendiğim alplerimi al. Akçakoca, Konuralp, Gazi Rahman ve Köse Mihal ile birlikte sefere ık. Akyazı taraflarını fethedin ki sonrasında Bursa'ya güvenle yönelelim.

– Başım stne Bey'im.

Çok geçmeden Orhan Bey, atasının alpleri ile birlikte Akyazı'yı zorlu vuruşmadan sonra fethetti. Artık sırada İznik vardı. Orhan Bey burasını almayı çok istiyordu. Konuralp de zamanla İznikmid (Kocaeli/İzmit) taraflarına akınlar düzenliyordu.

– Orhan, oğlum! Benim en büyük muradım Bursa'nın alınması. Sen artık

kuşatma altında zor durumda olan Bursa üzerine yürü, orayı fethet. Ben de gelmek isterim ama hâlim kalmadı. Bu hastalık beni çok yoruyor. Senin haberlerini hasta yatağımda bekleyeceğim. Bana müjdeli haberler getir. Eğer ki Bursa'yı aldığını göremezsem fetihten sonra beni oraya göm. Bunu vasiyetim bil.

– Ata babam, o nasıl söz, sen daha nice fetihler göreceksin. İyileşeceksin.

– Her geçen gün hastalığım ilerliyor. Ama senin Bursa'yı alacağına inancım ve güvenim tam. Sana son olarak diyeceklerim de şunlar: Bir kimse sana Allah'ın buyurmadığı bir söz söylerse o sözü kabul etme ve eğer bilmezsen Allah'ın ilmini bilenlere sor, danış; ona göre hareket et.

– Peki baba.

– Haydi gazan mübarek olsun.

Osman Gazi hasta yatağında sabırsızlıkla müjdeli haberi bekliyordu. “Bursa alındı, fethedildi.” cümlelerini duymak istiyordu. Ancak son nefesini vermesinden sonraki gün Bursa kuşatılmıştı ve Tekfur şehri savaşmadan Orhan Bey'e teslim etmeyi kabul etmişti. Orhan Bey bu haberi babasına yetiştirmekte geç kalmış, babası vefat etmişti. Osman Gazi, vasiyeti gereği Bursa'nın Osmaniye Meydanı'ndaki Gümüşlü Kümbet'e defnedildi.

Osman Gazi Kimdir?

Doğumu: 1258, Söğüt.

Vefatı:1326 Söğüt'te vefat etti ancak vasiyeti üzerine Bursa'ya gömüldü. Kabri Gümüşlü Kümbet'te bulunmaktadır.

Beylik süresi: 1281-1324.

Osmanlı Beyliği'nin yüzölçümünü 16.000 km²ye çıkardı.

Osman Gazi babası Ertuğrul Gazi'nin koyduğu törelere ve kurallara sıkı sıkıya bağlı kaldı. Sade bir hayat sürdü. Dindar, cesur ve adaletliydi. Kayı halkına çok düşküncü. Kendi sürülerinden elde ettiği gelir ile geçinirdi. Gösterdiği kahramanlık sebebiyle ona ayrıca Kara (yiğit) Osman da denirdi.

Orta boylu, esmer tenli, çatık kaşlı, kara gözlüydü. Kalın ve gür sesi vardı. Kolları uzundu. Koç burun tabir edilen üstü tümsekli burnu, yuvarlak yüzü ve seyrek sakalı vardı.

Kayı Boyu'nu teşkilatlandıran, ekonomik kolaylıklar sağlayan ve geliştiren Osman Gazi ata binmekte ve silah kullanmakta çok ustaydı. İşlerini planlı yapar, acele etmeden her konuyu inceden inceye araştırır ve bilgelere danışırdı. Kayı Boyu'nu devlete dönüştüren temelleri o attı.

Çok cömertti. Fakir ve fukaraya daima sofrası kurdururdu. Sofrasına herkesi davet ederdi. Açık sözlüydü. Az ama öz konuşurdu. İkna ediciydi ve iyi ahlak sahibiydi.

Hamid, Alaaddin, Orhan, Melik, Pazarlı ve Çoban adında oğulları oldu. Fatma Hatun adında bir de kızı vardı.

toy: Deneyimsiz acemi.

niyaz: Yalvarma, yakarma.

şer: Kötü, fena.

denk: Yatak, yorgan, kumaş vb. eşyanın sarılıp bağlanmış biçimi.

TARİHSEVER ÇOCUK

Tarih seven çocuklar için hazırlanan bu seride Osmanlı Devleti'nin nasıl küçük bir beylikten büyük bir imparatorluk haline geldiklerine tanık olacaksınız. Aynı zamanda büyük bir medeniyet inşa eden Osmanlıların roman tarzında yazılmış hayat hikâyelerini okuyacaksınız.

 Küçük Bilgin

 12,5x21 cm

 8+ Yaş

erdemyayinlari.com.tr

 erdem
DÖVİZ